ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряш-Монголой
ҮНЭН

№ 143 (8050)
ИЮНИИН
19
ВТОРНИК
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Түнхэнэй колхозууд набшаһата тэжээл ехээр бэлдэжэ байна

Түнхэнэйхидһээ жэшээ абагты!

Адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа абаһан уялгаяа, табиһан түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө Түнхэнэй аймагай колхозууд ехэхэн оролдолго гаргажа байнхай. Тэдэнэр зунай бэлшээриин үедэ малаа һайса таргалуулха, һү шэмыень ехэдхэхэ хэмжээ абахынгаа хажуугаар, ерэхэ үбэлжэлгэдөө бэлэдхэнэ.

Хура бороогой элбэгээр орожо, таряа, ногооной һайнаар ургажа байбашье, набшаһата тэжээл малда, илангаяа хонидто ехэ хэрэгтэй байна. Тиимэһээ хонин бүридэ энэ жэлдэ нэгэ центнерһээ бага бэшэ хатаагдаһан набшаһата тэжээл бэлдэхэ гэһэн тогтоол тээсгэн болоһон партиин айкомой пленум дээрэ абтаһан байгаа.

Мүнөө үедэ аймагай колхозууд бултадаа набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ захалаа. Энэ хүдэлмэридэ колхознигууд, һургуулиин һурагшад олоороо хабаадана. «Красный пахарь» колхоз түрүүшын 3—4 үдэрэй туршада зуу гаран центнер набша мүшэр бэлдээ.

Мүн «Путь Ленина» колхоздо уляаһанай, хуһанай набшаһан ехээр бэлэдхэгдэжэ байна. Хуһа, бургааһанай набшые серпээр отолходо бүтээсэ ехэтэй байба. Бүхы бэлэдхэгдэһэн набшаһата тэжээл тэрэ сагтаа малай үбэлжэхэ газарта зөөгдэжэ, хотон соо гү, али сарай доро хэгдэжэ хатаагдана.

Б. ЗОНХОЕВ, партиин Түнхэнэй айкомой секретарь.

Ниитын хоолой газарнуудай ажалые һайжаруулха

Коммунистическэ парти ба Совет... э Правительство хадаа арад зо... й үдэр бүри ургажа байгаа мате... альна болон культурна эрилтэнүү... е улам һайнаар хангахын хойно... о саг үргэлжын анхарал оролдол... гаргадаг. Энээн тухайнь түбхын ... рүүндэ КПСС-эй XX съездын Ди... ктивэнүүд доторхи заабаринууд ... доор гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, ... итын эдеэ хоол һайжаруулха та... ар үргэн ехэ программа хараалаг... һан байха юм. Табанжэлэй турша ... столовонуудай тоо 50 процентһээ ... ошо бэшээр олошоруулагдаха, ... итын эдеэ хоолой предприятинуу... й продукци гаргалга 75 тухай про... нтээр дээшэлүүлэгдэхэ.

Фабриканууд, заводууд, шахта... уд, МТС-үүд, совхозууд болон һу... салай газарнуудай столовонуу... й тоо олошоруулагдаха, хүдэлмэ... лдэг хүнүүдые ниитын эдеэ ... олоор хангахаһаа гадна, тэдээнэй ... энэрые хангахын тулада столо... нуудай тоо ехээр олошоруулагда..., энэ хадаа эхэнэрнүүдэй ажахые ... нгэдхэхэ болоно.

Һургуулинуудай столовонуудай ба ... рагшадые эдеэлүүлдэг буфедүү... й тоо нилээд олошоруулагдаха.

Гэртээ абаашахаар обед бэлэд... хэ захил уридшалан абадаг боло... зэргэтэй.

Ниитын эдеэ хоолой предприяти... удта мүнөөнэй, эгээ нарин һайн ... ханизмууд болон түхеэрэлгэ (хар... абха сэбэрлэдэг, овощь хэршэдэг, ... лээмэ зүһэдэг, амһарта угаадаг ... рэгсэлнүүдые, бүтээсэ ехэтэй ком... нированнэ кухонна механизмууд ... лон бусадые) тодхожо, эдеэ бэ... дхэлгын хүндэ хүшэр ажалые ме... низацилха талаар ехэ хүдэлмэри ... гдэхэ юм.

КПСС-эй XX съездын Директивэ... удэй үндэһөөр партиин Централь... Комитет ба СССР-эй Министр... удэй Совет энэ оной март һарада ... иитын эдеэ хоолой предприяти... удай хүдэлмэри һайжаруулха хэм... э-ябуулганууд тухай» тон дэл... энгы тогтоол гаргаһан байна.

Манай республика дотор КПСС-... XX съездын Директивэнүүдэй ... абаринуудые, парти ба правитель... ын энэ тогтоолые дүүргэлтэ бол... ко талаар зарим тэды хүдэлмэри ... гдэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, энэ шухала асуу... лда партийна, советскэ, профсо... на организацинууд анхаралаа ... өөл тон һулаар хандуулдаг бай... ар зандаа.

Мүнөө зунай энэ халуун үедэ нии... н эдеэ хоолой зарим газарнуу... й улам һайнаар хүдэлдэг болохонь ... хангаяа шухала. Гэхэтэй хамта, ... он хүн зонтой зарим һуурин газар... столовонуудынь миин нэрэ зүүгээд байдаг ушарнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Яруунын мяханай совхозой посёлогто хэдэ мянган хүн ажаһуудаг юм. Теэд тэндэхи гансахан столовонь биратай һайнаар хүдэлдэггүй, эдихэ юумэнь нэгэн лэ янзын, амтагүй байдаг. Эндэхи Гүндын сельпогой пекарни түүхэй хилээмэ барижа гаргадаг. Мүн аймагай Телимбэ гэжэ тосхоной столово үдэрэй 11 часһаа эхилжэ нээгдэдэг, энэнь ажалшадта тон таагүй байна бшуу. Улан-Удэ городой столовонууд ба ресторануудай олохониинь үбэлэй үедэ мүльһэ бэлдэжэ абаагүй дээрэһээ, мяха болон бусад продуктнуудаа зунай халуунда гутаахын туйлда хүргэнэ, гутаанашье. Гадна, город дотор хүйтэн умда наймаалга тон гуримгүйгөөр табигданхай.

Олон столовонуудта эдеэ хоолынь нэгэ янзын байдаг, амта ба шанар муутайгаар бэлэдхэгдэдэг. Амһартануудаар, приборнуудаар, технологическа шухала түхеэрэлгэнүүдээр столовонууд хүсэд хангагдаагүй байдаг юм. Овощь, хартаабха сэбэрлэлгэ, мяха хэршэлгэ, загаһа болон бусад продуктнуудые сэбэрлэн буйлуулга ехэнхидээ гараар хэгдэдэг дээрэһээ, энэ хэрэгтэ дан олон хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг байна. Эдеэ хоолой олон предприятинуудта хүн зониие эдеэлүүлгэ муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ обед, завтрак болон ужин абахын тулада хүдэлмэришэд, албахаагшад болон һурагшад ехэ сагаа гээнэ.

Партийна, советскэ, профсоюзна организацинууд ниитын эдеэ хоолой газарнуудай ажалые шанга хиналта дороо абажа, энэ ажалда эрид шууд хубилалта туйлаха уялгатай.

Энэ зунай ба намарай турша соо эдеэ хоол хүн зоной өөһэдөө абажа эдидэг столовонуудай тоое олошоруулха, гигиеничнэ хушалтатай столнуудые эдеэ хоолой газарнуудта барандань бии болгохо, столовонуудые үшөө нэмэжэ нээхэ, шэнэ баригдажа байгаа олон дабхар гэрнүүдэй доодо этаждань хооллолгын газарнуудые бии болгохо, түргэн гутадаг продуктнуудые хадагалха һэрюун газарнуудые түхеэрхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ шухала.

Манай орон дотор ниитын эдеэ хоолые һайжаруулга хадаа арадай ажабайдалай хэмжээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай гэжэ хараадаа абаад, ниитын эдеэ хоолой удхашанарые тоодоггүй байхаяа болижо, энэ хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал хандуулхын түлөө, хүн зониие эдеэлүүлгые ойрын сагта үндэһөөрнь һайжаруулхын түлөө бүхы партийна, советскэ, профсоюзна органууд оролдолго гаргаха ёһотой.

ТЕЛЕГРАММА

Бирманскэ Союзай Премьер-Министр У Ба Сведэ

РАНГУН.

Бирманскэ Союзай Премьер-Министрын тушаалда Танай ороһоной дашарамдуулан манай үнэн зүрхэнэй амаршалгые хүлеэн абахые, ...ирманскэ Союзай арадай зол жаргалта байдалай ба манай оронуудай ...орондохи ахадүүгэй эбтэ барисаанай саашадаа хүгжэхэ, бэхижэхэ ...рэгтэ ашаг үрэ ехэтэй ажал-ябуулгадаа амжалта туйлахые хү...жэ байһыемнай хүлеэн абахые гуйнабди.

Гүнзэгы ехээр бидэнэй хүндэлдэг У Нугай эдэбхитэй туһаламжаар ...рманскэ Союз болон Советскэ Союз хоёрой хоорондо тогтоһон эбтэ ...рилсаан ба холбоо барисаан манай арадуудай аша туһада болон бү...дэниитын эб найрамдал бэхижүүлхын тулада саашадаашье амжалта...йгаар бэхижэхэ ба хүгжэхэ гэжэ этигэнэбди.

Национальна экономико болон культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ, Бир...нскэ Союзай бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлгэдэ шэнэ амжалта...удые туйлахые Танда өөртэтнай, бүхы бирманскэ арадта халуун ...рхэнһөө хүсэнэбди.

Үнэн зүрхэнһөө хүндэлэгшэ

Н. БУЛГАНИН. **Н. ХРУЩЕВ.**

1956 оной июниин 16.

ТЕЛЕГРАММА

Бирмын Арадай Сүлөөгэй Антифашистска Лигын Президент У Нуда

РАНГУН.

Өөрынгөө хүсэл оролдолгые Арадай Сүлөөгэй Антифашистска Ли...н Президентын тушаалда зорюулха гэһэн шиидхэбэри Танай абаһан...хай мэдээбди.

Та, нүхэр Ну, Бирмын правительствые толгойлжо байхэ зуураа; ...най үеын гүрэнэй болон политическэ гайхамшагта ажал-ябуу...лгша мүн байжа, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхын тулада, ...най арадуудай хоорондохи нягта холбоо барисаа болон үнэн зүрхэ...й эбтэ байдал бэхижүүлхын тулада ехэ юумэ хэһэн байнат. Танай ашаг ...тэй ажал-ябуулгые гансал Бирмын болон Советскэ Союзай арадууд ...шэ, харин эб найрамдалай болон сэсэглэн һалбаралтын түлөө эрмэл...кэ байһан бүхы арадууд һайнаар мэдэнэ, үндэрөөр сэгнэнэ.

Та Лигын Президентын тушаалда байхадаа манай арадуудай хоо...ндохи эбтэ барисаае бэхижүүлжэ ба хүгжөөжэ үргэлжэлүүлхэ бай...датнай бидэнэр бүхөөр найданабди. Энэ хадаа Бирмын болон ...СР-эй аша туһадашье, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал болон ...улгүй байдал бэхижүүлгын аша туһадашье хүсэд таараха байна.

Гүнзэгыгөөр хүндэлжэ байһанаа Танда мэдүүлхэ зуураа, ажал...улгадаа эрхим һайн амжалтануудые туйлахыетнай Танда бүхы сэдь...л зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Н. ХРУЩЕВ. **Н. БУЛГАНИН.**

1956 оной июниин 16.

Н. А. Булганинтай, Н. С. Хрущевтой Индиин Республикын Вице-Президент г-н С. Радхакришнан хөөрэлдэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевтой Индиин Республикын Вице-Президент г-н С. Радхакришнанай хөөрэлдөөн июниин 16-да Кремль соо болоо.

Хөөрэлдөөндэ Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол г-н К. П. Ш. Менон, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо ба Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин орлогшо А. Ф. Горкин болон СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко байлсаа.

Хөөрэлдөөн хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Югославиин айлшад Сочидо байна

СОЧИ, июниин 16. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Тито һамгантаяа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, Союзна гүйсэдхэхэ вечын Түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель болон советскэ ба югославска тусхай тушаалта бусад хүнүүд курорт-городто амаралтаяа үргэлжэлүүлһээр.

Иосип Броз Тито һамгантаяа, А. И. Микоян «Новые Сочи» гэжэ эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй санатори, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Орджоникидзиин нэрэмжэтэ шахтёрнуудай амаралта-эмнэлгын санаторинуудаар үсэгэлдэр үдэшэ ябажа, Мацестын № 4 ванна байшан харахадань хүндэтэ айлшадые амарагшад хаа хаанагүй угтаа.

Тэдэнэр «Новые Сочи» гэжэ санаторидо столоводонь, амарагшадай байдаг корпустань орожо хүнүүдтэй хөөрэлдөө. Нүхэр Тито санаториин палата бүридэ байдаг далайн юрын уһатай ваннануудые зохидшоогоо.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ санаторидо хүдэлмэрилэгшэдэй болон амарагшадай гуйлтаар Иосип Броз Тито, Йованка Броз ба А. И. Микоян амарагшадтай хамта фотоёо буулгуулаа. Айлшадай фото буулгаха өөрын аппарадтай хүнүүд ехэ олон байба. Иосип Броз Тито иигэжэ хэлэбэ:

— Сочи намда ехэ зохистой байба, эндэ би 1935 ондо байгаа һэм. Тэрээнһээ хойшо нилээд ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Нүхэд Тито болон А. И. Микоянда Мацестын главна врачын орлогшо Д. Т. Шумякин ванна таһаг, ингалятори, конференц-зал харуулжа, эмнэлгын методүүд тухай хөөрэжэ үгөө. Үнгэрэгшэ жэл эндэ зуу мянга гаран хүн олон янзын эмшэлгээр аргалуулаа.

Ванна корпусой дэргэдэ амарагшад болон городойхид айлшадые тойршобо. Үхибүүд айлшадта баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Союзна гүйсэдхэхэ вечын Түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель партиин Сочинско горкомой нэгэдэхи секретарь С. Г. Плетневтэй хамта мүнөөдэр Сочиин санаторинуудаар ябаба.

Эдвард Кардель «Новые Сочи» гэжэ санаторидо амарагшадтай хөөрэлдөө. Таанар хаанаһаа ерээбта гэһэн Карделиин асуудалда иигэжэ харюусанад:

— Дальне Востогһоо, Колымһаа, Украинаһаа.

Эдвард Карделиие тойроод байһан амарагшад ба санаториин хүдэлмэрилэгшэд Югославиин арадта ахадүүгэй үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэхыень Карделиие гуйба.

— Заал һаа хүргэхэб,—гэжэ Кардель энеэбхилэн хэлэбэ,—бидэнэр һайн ханинар байха ёһотойбди.

Югославска айлшад Сочиһоо мордобо

СОЧИ июниин 17. **(ТААС-эй тусхай корр.).** Югославиин правительственна делегаци Сочидо гурбан үдэр байгаад ябаба. Айлшад курорт-городто амараад, гоё һайхан газарнуудаар ябажа танилсаа.

ФНРЮ-гэй Президент Иосип Броз Титые, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микояниие болон югославска ба советскэ бусад нүхэдые Сочиһоо мордоходонь үдэшэхын тулада сугларһан ажалшадай митинг городской театрын дэргэдэ мүнөөдэр үглөөгүүр болоо.

Партиин Сочинско горкомой нэгэдэхи секретарь С. Г. Плетнев митингые нээгээ. Нүхэд Иосип Броз Тито ба А. И. Микоян сугларагшадта халуунаар угтагдан митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Митингын дүүрэхэдэ ФНРЮ-гэй Президент Иосип Броз Тито һамгантаяа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян болон югославска ба советскэ тусхай тушаалта бусад хүнүүд нэмэл машина дээрэ һуугаад, Гудаутада ошохоо ябаба.

Айлшадай ябаха гоё һайхан харгы һуурин газарнуудаар ба курортно газарнуудаар гаража ошоно. Амарагшад болон нютагай ажаһуугшад югославска ба советскэ нүхэдые халуунаар амаршалаа.

Российска Федерациин ба Грузинска ССР-эй хилэ—Псоу гол дээрэ Грузиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе, Абхазска АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. М. Лабахуа, партиин Абхазска обкомой нэгэдэхи секретарь О. Д. Гоциридзе айлшадые угтаа.

Югославска ба Советскэ хүтэлбэрилэгшэд үдэрэй тэн багта Гудаутада (Абхазска АССР) ерэбэ. Айлшад эндэһээ самолёдоор Москва ошохо.

Нүхэд Иосип Броз Тито, А. И. Микоян Москва бусажа ерэбэ

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Тито һамгантаяа, Союзна гүйсэдхэхэ вечын Түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель һамгантаяа, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй секретарь Коча Попович һамгантаяа, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүн Миялко Тодорович, Хорватиин Арадай Республикын Гүйсэдхэхэ вечын Түрүүлэгшэ Яков Блажевич, ФНРЮ-һээ СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Велко Мичунович ба Президенттэй хамта ябалсаһан бусад хүнүүд июниин 17-ной үдэшэлэн Сочиһоо Москва бусажа ерээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ ФНРЮ-дэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. П. Фирюбин ба тусхай тушаалта бусад хүнүүд мүн Москва бусажа ерэлсээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо М. Г. Первухин, СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, авиациин главна Маршал П. Ф. Жигарев, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй Гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Центральна аэродром дээрэ ерэгшэдые угтаа.

Москвада ерээд байһан Югославиин Арадай Федеративна Республикын правительственна экономическа делегациие толгойлогшо, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүн, ФНРЮ-гэй финансова хэрэгүүдые эрхилхэ союзна гүрэнэй секретарь Авдо Хумо, Югославиһаа СССР-тэ байдаг Посольствын состав, югославска ба советскэ журналистнууд аэродром дээрэ ерэгшэдые мүн угталсаа.

(ТАСС).

Зэдын түрүү һаалишан

Бүбэй Цыбенова хэр угһаа хойшо малажал дээрэ ябажа тодхолшоһон үнишэгэй малша хүн. Гэгээтэйдэш байхадаа, сагаатайдаш ерэхэдээ, хаанашье өөрэгүй, колхозой ниитын малажал дээрэ оролдосотой һайнаар ажаллажа, малай тоо толгой олошоруулхын, ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэһэн эрхим малшан юм.

Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаар гансахан аймаг дотороо бэшэ, мүн республика соогоо суута гаранхай. Тус колхозой бүхы хори гаран һаалишад аймагайнгаа һаалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг. Тэдэнэрэй арба гараниинь республикын түрүү һаалишадай мүрысөөндэ хабаадалсана. Энэ мүрысөөндэ Бүбэй Базаровна Цыбенова түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ.

1953 ондо колхозой правлени Цыбенов Аюшатанда буруудай гүүртые даалгаһан байгаа. Энэ бүлэ тэдэ бурууды гунжан болоторнь харууһалаа. Тиигээд тэдэнэйнгээ тугаллахада, Бүбэй өөрынгөө түлжүүлһэн тэдэ гунжадһаа 14-ень даажа абаад, һаали дээрэ ороһон байха юм. Эхилжэ һаалгаһан залуу үнеэд эзэндээ эбигээл байжа, шэмэеэ барингүй, нёдондо яһала ехэ һү үгэһэн байна.

Тиигэжэ энэ һаалишан гунжан үнеэнһээ дунда зэргээр 900 литр һү һааһан байгаа. Бүбэй Базаровнагай үнеэд мүнөө дүнжэд болонхой. Нүхэр Цыбенова ажахын жэлэй 7 һара соо үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 985 литр һү һаагаад байха юм. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой энэ эрхим һаалишан 1955—1956 оной ажахын жэлдэ үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 1500 литр һү һааха уялга абанхай.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз кукурузын силос, концентрат малдаа ехээр эдюулһэн дээрэһээ үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлһэн байна. Мүнөө малай тэжээл татаг боложо, үбһэ, силосэй барагдабашье, колхозой һаалишад һү һаалгые доошолуулнагүй. Колхозой эрхим һаалишан Бүбэй Цыбенова май һарада үнеэн бүриһөө 133 литр һү һаагаа. Цыбенов Аюшын даадаг гүүртып һаалишад мүнөө жэлдэ 30 гектар сабшалан үтэгжүүлээд, тэрэнээ сэбэрлээд, уһалжа байна. Тэндэһээ абтаһан үбһэниинь гүүртынь малай тэжээл болгогдохо юм. Тиимэһээ тэдэнэр малаа бардам хүрэхэ тэжээлээр хангахын түлөө тэмсэнэ.

Мүнөө бэлшээриин ногоон һайжаржа, колхозой гүүртэнүүд зуһалан дээрээ гаража байнхай. Уһа, ногоогоор элбэг Зүүн голой баян бэлшээри энэ колхозой һү һаалгые дээшэлүүлхэ ехэ нөөсэнь юм.

— Зуһаландаа буужа һү һаалгаяа бури ехээр дээшэлүүлхэ, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ аргатайбди, — гэжэ Бубэй Базаровна омогтойгоор мэдүүлнэ.

Н. Цыбенов.

Гүрэндэ һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Закаменай, Прибайкальска, Баунтын, Кударын, Түнхэнэй аймагуудай малшад гүрэндэ һү тушааха ба худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, июниин 10-да дүүргэбэ.

Закаменай аймагай колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ энэ үеынхидэ орходоо 182 процент ехэ һү һаагаа. Энээнэй ашаар гүрэндэ һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые 112 процент дүүргэхэ аргатай болоһон байна. 1956 оной июниин 10-да гүрэндэ 5656 центнер гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 188 центнер үлүү ехэ һүн тушаагдаад байба.

Кударын аймагай колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ энэ үеынхидэ орходоо 1,5 дахинһаа ехэ һү һаажа, гүрэндэ һү тушаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 104 процент дүүргээ. Эндэхи колхозууд нёдондонойнгоо энэ үеынхидэ орходоо 1450 центнер ехэ һү тушааһан байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АГИТАЦИОННО ХҮДЭЛМЭРИИН АША ҮРЭ

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар колхозуудай мэргэжэлтэдэй үмэнэ тон ехэ зорилго табигдана. Тэдэнэр социалистическэ хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ таряанажалай болон малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалдаг юм. Колхозой үйлэдбэридэ хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые тэдэнэр үргэнөөр нэбтэрүүлнэ.

Партиин шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон, колхозно тосхоной ажалшад һүүлэй үедэ өөһэдынгөө хүдэлмэридэ зарим һайн үрэ дүн туйлаа. Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад һая болотор тон бага һү һаажа абадаг байгаа һэн. Юуб гэхэдэ, мал эдеэлүүлхэ, харууһалха талаар зоотехническэ заабари сахигдадаггүй шахуу байһан юм. Үнеэд тугалаа хүхүүлжэ һаалгадаг, мүн үбэлэй үедэ имагтал бэлшээридэ ябадаг байгаа бэлэй.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдэй гараһанай һүүлээр манай колхоздо үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ асуудалда анхарал ехээр хандуулагдадаг боложо эхилбэ. Тэрэнэй ашаар ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 8 һара соо үнеэн бүриһөө һү һаалга нёдондоной тэрэ үеынхиһөө 241 литрээр ехэ болоо. Тиигэжэ манай колхоз аймагай колхозуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ һү һаалгаар түрүү һуури эзэлжэ ябана. Энэ хадаа малай гүүртэнүүдтэ саг үргэлжын кадрнуудые эльгээһэнэй, тэдэнэй дунда эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар табиһанай ашаар туйлагдаа.

Колхозоймнай олохон һаалишад һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ түрүүлжэ ябана. Жэшээлхэдэ, һаалишан Олзо Цыренова үнгэрһэн 8 һара соо үнеэн бүриһөө 650 литр, Цыден Еши Бужигаева 517 литр һү һаагаа. Мал эдеэлүүлгэ, харууһалга һайжаруулхада һаалишадай дунда ябуулагдадаг агитационно хүдэлмэри ехэ удхашанартай.

Партиин XX съездын һүүлээр энэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тайлбарилхын тулада һаалишадай дунда хөөрэлдөөнүүд болон заняти үнгэргэгдэдэг болоо. Би МТФ дээрэ агитатор байһан туладаа заняти гү, хөөрэлдөө үнгэргэлгэ бүхэндэ һайнаар бэлдэхые оролдон, түсэб зохёодог, литература шэлэн олодог, конспект табидаг байнаб. Хөөрэлдөөндэ бүхы һаалишад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй 4-дэхи бүлэгөөр үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөн илангаяа һонирхолтой байгаа. Хөөрэлдөө хэһэн материалаа тайлбарилхадаа бодото ажабайдал дээрэһээ баримта харуулдаг, фермынгээ байдал тухай шэнжэлэл хэдэг, мүн малажал дээрэ түрүү арга метод хэрэглэхэдэ яахадаа һайн байһые, бүхы арга боломжонуудаа хайшан гэжэ хэрэглэхые колхознигуудта ойлгуулхые оролдодог байнаб.

Нэгэтэ шалгалта хэхын тулада һаалга хэхэдэмнай һаалишадаймнай нэгэн үнеэдээ дутуу һаажа байба. Һаалишадтай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө тэрэ һаалишанай колхоздоо болон өөртөө ямар ехэ гарза хохидол ушаруулжа байһан тухайнь тооложо үзөөбди. Тэрэ гэһэнһээ хойшо тэдэ ба бусад һаалишад бүхы үнеэдээ һайнаар һаахые оролдодог болоһон байха юм.

Бидэ юрын энэ тэрэ хөөрэлдөөгөөр дүүргэдэг бэшэ, харин тэрэниие бодото зорилготой холбоотойгоор үнгэргэхые оролдонобди. Рязанска областиин малшадай дүй дүршэл тухай һаяхан фермэ дээрэ хөөрэлдөө үнгэргөөб. Һаалишад тэрэниие мни ехэ анхаралтайгаар шагнажа, рязанайхидай дүршэл халан абаха тиигэжэ үнеэдһээ һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ хэлсээ. Бидэнэр бүхы шэнэ шэнэ юумые колхозойнгоо үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхые оролдонобди. Энэ жэлдэ бүхы тугалнуудаа эхэһээнь һалган түлжүүлжэ, үнеэдээ хайдагаар һаадаг, һаалишад үнеэдээ һаахадаа дэлэнгынь эльбэдэг болоо. Үнеэдэй һү байралгатай тэмсэхэ, малайнгаа үүлтэр һайжаруулхые оролдохо зуураа, тэдэниие аярнь ороондо оруулха ябадалһаа арсаабди.

Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха тухай КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар эгээн харюусалгатай үеын ерээд байхада малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөө һайнаар эмхидхэхэ зорилго агитаторай урда табигдана. Колхозой партийна организациин хүтэлбэри доро тэрэ хүдэлмэри ябуулагдана. Манай колхоз «Улаан Бургалтай» колхозтой мүрысэдэг. Квартал бүхэндэ мүрысөөнэйнгөө дүн гаргахын тулада, бэе бэедээ ошолсожо шалгалта хэдэг, дутуу дундануудаа элирүүлэлсэдэг байнабди. Гадна, колхозой һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй дүн һара бүхэндэ гаргагдана. Малшадай үдэртэ сугларагшад бэе бэеэ мүрысөөндэ урижа, шэнэ уялгануудые абана.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө колхозой һаалишад шударгыгаар тэмсэнэ. Жэшээлхэдэ, өөһэд хоорондоо мүрысэһэн Нина Саликова, Мария Саликова хоёрой түрүүшынхинь үбэлдөө нүгөөдэһөө холо түрүүлээд ябаһан байгаа. Тэд Мария бүри оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ, нүгөөдэеэ ахижа эхилээ. Тэрэщэлэн Варвара Богдановатай мүрысэһэн комсомолка Максар Дашиева мүнөө арбан үнеэнһээ үдэр бүхэндэ 60 литр һү һаана.

Гэбэшье, зарим гүүртэнүүдтэмнай һү һаалгаар гээгдэжэ ябаһан һаалишад бии гээшэ. Тиимэ һаалишадые түрүү һаалишадай зэргэдэ оруулхые оролдодог байнабди. Тиимэ һаалишадые ханын газетэдэ бэшэдэг, тусхай хуудаһан дээрэ зураг зуража, түрүү һаалишантай зэргэшүүлжэ, тэдэ хоёрой туйлаһан үрэ дүнгүүдые сасуулан бэшэдэг байнабди. Тэрэ хуудаһаяа буулгабарилжа, һаалиин бүхы гүүртэнүүд дээгүүр тараажа няадаг болонхойбди. Соня Дашиева эгээн гээгдэжэ ябаһан һаалишамнай байгаа. Тэрэниие Цыренова Олзотой жэшэжэ бэшээбди. Тиихэдээ Цыреновагай дүй дүршэлые тэрэ хуудаһан дээрээ дэлгэрэнгыгээр бэшээбди. Гээгдэжэ ябаһан һаалишадтай тусхай хөөрэлдөө үнгэргэдэг гээшэб. Нэгэтэ партийна организацитайгаа хөөрэлдэжэ, бага һү һаажа байдаг һаалишад Дашиева, Чагдурова гэгшэдые түрүү гүүртын түрүү һаалишадта абаашажа, тэдэнэрэй хүдэлмэритэй танилсуулһан байнабди. Эдэ бүгэдын эсэстэ һаалишад нэгэ бага дээрээр хүдэлдэг боложо, малай зунай бэлшээридэ үшөө гараагүйдэ һү һаалгаяа эли бодо дээшэлүүлһэн байгаа.

Малшадаа һайн байраар хангажа үшөө шадаадүй байнабди. Энэ жэлһээ эхилжэ тус асуудалда анхарал ехээр хандуулагдажа эхилэнхэй. Гэбэшье, бидэ агитаторнууд малшадай эрхэ байдалтай зохилдуулан тэдэнэрэй культурна ба ажабайдалай эрилтэнүүдые хангахын түлөө тэмсэдэг байнабди. Гүүртэнүүд дээгүүрээ радиоприемник табюулһан, Хаяанай гүүртэ дээрэ улаан булан түхеэрүүлһэн, нүүдэл библиотекэ эмхидхүүлһэн байгаабди. Малшад газетэ, журнал абадаг.

Минии даадаг Наринай гүүртэһээ гадна, Оёорой болон Хаяанай гүүртэнүүд дээрэ багшанар Л. Раднаева, Е. Климова гэгшэд агитаторнуудаар хүдэлмэрилдэг. Гэбэшье, би зоотехник байһан туладаа бүхы эдэ гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, хөөрэлдөө үнгэргэдэг, заняти хэдэг байнаб. Хүдөө ажахын артелиин Уставта хубилалта оруулха тухай шэнэ тогтоолтой һаалишадые танилсуулхаһаа гадна, һү һаалгые дээшэлүүлхэ, малай оройной кампани үнгэргэхэ, тугалнуудые эхэһээнь һалган үнеэдые хайдагаар һааха тухай болон бусад асуудалнуудаар һүүлэй үедэ хэдэн заняти, хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө.

Тиигэбэшье, манда үшөө олон дутагдалнууд бии. Жэшээлхэдэ, тэжээлэй дууһаһан дээрэһээ апрель һарада үнеэдһээ һү һаалга доошоо ороо һэн. Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын тулада кукуруза болон овёс нэмэлтэ тэжээл болгон тарихые һаалишадтай хамта бидэ колхозойнгоо правлениин урда эрилтэ табиһан байнабди. Колхозой правлени маниие дэмжэжэ, ниикэ тарилга хэгдээ.

Энэ үедэ манай һаалишад үнеэн бүриһөө өдүүдхэдөө 8 литр һү һааха гэһэн уялга абаа. Энэ зорилгоо дүүргэжэ шадаха байһамнай лабтай.

А. Овчинникова, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой зоотехник, агитатор.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбһэ хуряалгын үедэ республика доторoo социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн Хэжэнгын МТС-эй сенокосилкын машинист Балсамба Доржиев мүнөө үбһэ сабшалгадаа эршэмтэйгээр бэлдэжэ байнхай. Самоходно сенокосилкануудые заһабарилха зуураа, нүхэр Доржиев үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Доржиев заһабарилһан сенокосилкынгаа хажууда байна.

И. Денисовэй фото.

Түрүү һаалишад

Ажахын энэ жэлэй эхинһээ Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Зэдын аймаг соогоо һү һаалгаар ходо түрүүлжэ ябана. Тус колхоз долоон һарын турша соо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 850,5 литр һү һааһан байна.

Колхозой 17 һаалишад үнеэн бүриһөө 600—1200 литр һү һаагаа. Аймагай түрүү һаалишан Д. Б. Жалсанова долоон һара соо үнеэн бүриһөө 1216,2 литр һү һааба. Тэрэнтэй мүрысэжэ ябаһан һаалишан Э. Б. Данзанова 1077,5 литр һү һаагаа.

Мүнөө колхозой һаалишад, мал адуулагшад зунай үеые һайнаар хэрэглэхэ, малаа таргалуулха, һү ехээр һааха гэжэ оролдожо байнхай. Эндэхи һаалишад зунай үедэ һү һаалгые хоёр дахин дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаба.

А. Ткач.

А. БАДАЕВ.

ДАРИИН НЮУСА

Һүни аалихан дээрэ
Һара үүлэд руу шургана.
Добын нааданда хээрэ
Дари басаган хатарна.

Арюухан дуунайнь аялга
Аяар холуур зэдэлнэ.
Нэгэл хүбүүн гуниглан
Нааданһаа гадуур гэшхэлнэ.

Дуушан басаган зүрхыень
Дууһан эзэлээд мэдэнэгүй.
Харин Дариин нюусые,
Халаг, хүбүүн мэдэнэгүй.

Алас Дурнаһаа басаганда
Амаршалгын ходо ерэдэгые,
Сэрэгшын дүрэ альбомдонь
Түрүүшын хуудаһа эзэлдэгые...

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАҺАНУУДҺАА

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЭ МАШИНАНУУД

Партиин XX съездын Директивэнүүд соо хүдөө ажахые шэнэ техникээр улам зэбсэгжүүлхэ гэжэ хараалагдаһан юм. Энээнэй хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байһые Сэлэнгын аймагай жэшээ дээрэһээшье харамаар. Мүнөө аймагай колхозууд, МТС-үүд һара бүри хүдөө ажахын шэнэ машинануудые абадаг болоо.

Һаяхан «Сельхозснабай» Селендумын отделенидэ час соо 1,5 тонно таряа хатаажа гаргаха «Весна» гэжэ машинанууд, «Л-6» двигательтэй нэгэ час соо 40 тонно ашаа автоматическаар тээхэ «ЗП-40» машинанууд, силос хэршэхэ «РБ-6» маркын машина, шэнэ түхэлэй мориной тармуурнууд, «ЗК-1» ба «ЗК-05» маркын кормозапарнигууд ба бусад машинанууд абтаа. Эдэ машинанууд колхозууд ба МТС-үүдтэ эльгээгдэжэ байна.

«Улаан Сэлэнгэ».

КИНОГАЗЕТЫН ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Һаяхан Прибайкальска аймагай Культурын байшан соо киногазетын ээлжээтэ 11-дэхи номер гаргагдаа. Аймагай колхозуудта хабарай хүдэлмэриин ябаса, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, модо урадхуулагшад тухай, мүн һаяхан үнгэргэгдэһэн һургуулиин спартакиада тухай энэ киногазетэ соо харуулагдаһан байна.

Киногазетын 12-дохи номерто аймагай физкультурнигууд болон спортсменүүдэй туйлаһан амжалтанууд тодорхойгоор харуулагдаха юм.

«Знамя победы».

КОЛХОЗНО ЭРДЭМТЭ Т. С. МАЛЬЦЕВАЙ АРГААР

Погранична МТС-тэ газар хахалалга дээрэ Т. С. Мальцевай арга хоёрдохи жэлээ хэрэглэгдэнэ. Туршалгын талмай улам үргэдхэгдэжэ байнхай. Нёдондо энэ аргаар 300 гектар газар хахалагдаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 1000 гектар хахалагдаа.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо түсэбөөр хараалагдаһан 200 гектарай орондо 240 гектар газар шэнэ аргаар хахалагдаа. Мүн Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай поли дээрэ энэ арга хэрэглэгдэнэ. Ерэхэ намартаа энэ аргаар хахалагдаһан газар дээрэһээ түрүүшын ургаса хуряагдаха юм.

«Знамя Ленина», Кяхта.

ШЭНЭ ХҮҮРГЭ БАРИГДАНА

Баргажанай аймагай Максимиха гол дээрэ шэнэ хүүргэ баригдажа байна. Энэ хүүргээр Улан-Удэ город ба Баргажанай аймагай хоорондо автобусоор ябаха шэнэ харгы гараха юм. Хүүргын барилга дээрэ хүдэлмэришэд И. Т. Карпов Александр хүбүүнтэйгээ, Зайцев, тракторист Ярыгин ба бусад ажалай һайн жэшээ харуулна. Тэдэнэр үдэр бүрингөө даалгабариие ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Барилгашад энэ зундаа хүүргэ барижа дүүргээд, шэнэ харгы ашаглалгада оруулха гэжэ эршэмтэйгээр ажаллана.

«Баргажанай үнэн».

ГАХАЙНУУДАЙ БАЙХА ЗУНАЙ БАЙРА

Эхэ орондоо мяха ехээр тушаадаг болохын тула Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид гахай үсхэбэрилгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Һаяхан эндэ 150 гахайн байха зунай лагерь 10 хоногой турша соо баригдажа дүүрээ. Эндэнь поршоонхолхо эмэ гахайн байха ондо ондоо клеткэнүүд, гахайнуудые эдеэлүүлхэ тусхай клеткэнүүд хэгдэнхэй. Энэ лагерь уһаар баян ба гахайн бэлшэхэ һайн бэлшээритэй газарта баригдаа.

Мүнөө эндэнь 120 гахай харууһалагдана. Мүн 20 гахай шахагдажа байна.

«Сталинец», Яруна.

ГАХАЙ БҮРИҺӨӨ 15 ПОРШООНХО АБТАА

Кабанскын аймагай гахайшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн һаяхан гаргагдаба. Энэ мүрысөөндэ «Коммунизм» колхозой гахайшад Варвара Бурлакова, Л. В. Шамина һайн дүн харуулаа. Тэдэнэр харууһалжа байһан эмэ гахай бүриһөө 15 поршоонхо абаһан байна.

Энэ колхозой гахайшан Антонина Купцова гахай бүриһөө 14 поршоонхо абаа. Бүхыдөө колхоз соогоо эхэ гахай бүриһөө 9,9 поршоонхо абтаад байна.

«Сталинский путь».

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ СЛЁТ

«Советскэ ороной пионер, арадайнгаа аша туһада ажалла, һура, ажаһуу» гэһэн темээр Мухаршэбэрэй аймагай пионернүүдэй слёт үнгэргэгдэбэ. Энэ слёт Мухаршэбэрэй дунда һургуулида болоо. Эндэ хүүгэдэй техническэ уралалгын выставкэ, амаралтын таһалга эмхидхэгдэһэн байгаа. Үдэрэй 3 часта слёт нээгдээд, слёдой туг үргэгдэһэн байна. Аттракцион, элдэб янзын наадан үнгэргэгдөө. Техническэ выставкэдэ Хонхолойн дунда һургуулиинхид — түрүү, Шаралдайн долоон жэлэй һургуулиинхид — хоёрдохи, Подлопатинска дунда һургуули — гурбадахи һуури эзэлбэ. Эдэ һургуулинууд шанда хүртэһэн байна.

Мүн энд носоогдоһон түүдэгэй дэргэдэ Хонхолойн дунда һургуулиин ураһайханай самодеятельностиин концерт харуулагдаа. Тэрэшэлэн спортивна мүрысөөн үнгэргэгдэһэн байна.

«Вперёд».

Манай колхоз доторойнгоо арга боломжые хайшан гэжэ хэрэглэнэб?

Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо комплексно бригаданууд бии болгогдоод, тэдэнэй хүдэлмэри ажахын тоосоондо оруулагдаба. Тээсгэн тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов партиин айкомой пленум дээрэ энээн тухайгаа элидхэл хэһэн байна. Тэрэнь ехээр һайшаагдажа, энэ дүй дүршэлые аймагай бусад колхозуудта нэбтэрүүлхэ гэжэ тогтоогдоһон байха юм.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Воронежскэ областиин хүдөө ажахын культурануудай ургаса болон малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар ойрын хоёр, саана болоо һаа гурбан жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ зорилгонуудаа бэелүүлжэ эхилхын урда тээ манай колхозой правлени болон партийна организаци хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй хамта шэнэ жэлэй түсэб тушаа XX съездын Директивэнүүдые һайнаар шудалһан байна. Тиигэжэ Директивэнүүдые һайнаар шудалһанай ашаар лаб дүүргэгдэжэ боломоор тодорхой һайн түсэбүүд табигдаа. Яһала һайн хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа һэн. Гэбэшье, хүдөө ажахынгаа артелиин шэнэ Устав баталха үедөө манай колхознигууд анхандаа байһан тэжээл бэлэдхэлэй бригада дээрэ комплексно хоёрдохи бригадаһаа хүнүүд болон мори унаа нэмэлсээд, комплексно гурбадахи бригада ойрын сагта эмхидхэхэ, тиигээд тэдэниие ажахын тоосоон дээрэ хүдэлмэрилүүлхэ гэһэн эрилтэ колхозой правлениин урда табиһан байна. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, манай колхознигууд ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ талаар холын хараата асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Шэнэ түсэб табихадаа манай колхоз гүрэндэ хэды шэнээн ороохо, хартаабха, овощь болон бусад культурануудые, һү, мяха, ноохо, үндэгэ тушааха, худалдаха байһанаа, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэридэ хэды шэнээн продукци үгэхэ байһанаа, мүн өөһэдынгөө бүхы хэрэглэмжые хуу хараадаа абаһан байна. Иигэжэ хэрэглэмжэеэ хуу тооложо гаргаад, МТС-эй дирекцитэй хамта тарилгынгаа талмайе, хэды мал бариха, малһаа али тухай ашаг шэмэ абаха байһанаа тодорхойлһон байнабди. Шэнэ түсэб табихынгаа урда тээ мүн урда урда жэлнүүдэйнгээ хүдэлмэриие һайнаар шэнжэлжэ үзэгдөө.

ТҮРҮҮШЫН ЗАРИМ АМЖАЛТА БА ДУТАГДАЛНУУД ТУХАЙ

1955 ондо манай колхоз ороохо таряанай ажахые хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Түсэбэй ёһоор колхоз нёдондо хамта 21980 центнер таряа хуряаха байһан аад, 22422 центнер хуряаһан байна. Тиин колхоз холын хараата түсэбэйнгөө ёһоор гансахан жэл соо полинуудайнгаа ургасые хоёр дахин дээшэлүүлжэ шадаа. Полинуудайнгаа ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэмнай агротехническэ хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ һайнаар туһалаа. Мүн урданайхидаа орходоо шэниисэ ехээр тариһан байнабди. Һүүлэй табанжэл соо тарилгынгаа талмайн га бүриһөө дунда зэргээр 4—5 центнерһээ ехэ бэшэ ургаса хуряадаг байһан аад, үнгэрэгшэ жэлдэ 2135 гектарай га бүриһөө дунда зэргээр 10,3 центнер, тэрэ тоодо шэниисын 1400 гаран гектарай га бүриһөө 12 центнер ургаса хуряагдаа.

Урзанда жэлэйхидэ орходоо нёдондо 346 центнер мяха ехээр абажа, түсэбөө 106 процентээр дүүргээ һэмди.

Мүн һү һаалгашье горьтойгоор дээшэлһэн байна. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 595 литр гэхэ гү, али урзанданайхида орходоо үнеэн бүриһөө 151 литр һү ехээр һааһан байнабди. Малайнгаа үүлтэр һайжаруулха зорилгоор томо үүлтэрэй 50 толгой тугал худалдагдажа абтаа.

Эдэ зарим тэды амжалтануудайнгаа хажуугаар колхоз, мүн доторойнгоо ехэ арга боломжые хэрэглэжэ шадаагүй гэжэ сэхэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Аяар 418 гектарта кукуруза таряад, тэрэнэйнгээ 100 гектар дээрэһээл ургаса хуряагаабди. Агротехникын заабаринуудые сахяагүй дээрэһээмнай бэшэ 318 гектараймнай ургаса хосоршоһон байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үсөөн гахай шахагдаа, шубуу үсхэбэрилгэ хүгжөөгдэжэ шадагдаагүй. Мүн тэрэшэлэн овощь болон хартаабхын бирагүй ургаса хуряагдаһан байна.

Үбэлжэлгэдөө эртээнһээ һайнаар бэлдээгүй дээрэһээ нёдондо үбэл, хабарай сагта олон толгой малаа үхүүлһэн, олоорнь турааһан байнабди. Тиигэжэ үбэлжэлгын үедэ олон малаа гарзалуулһан дээрэһээ колхоз 300 мянгаад түхэригэй гарза хохидолдо ороо һэн.

Манай колхоз эдлүүриин газараар яһала элбэг юм. Хамта 11629 гектар, тэрэ тоодо 4 мянга гаран гектар хахалагдадаг газартайбди. Поли дээрэмнай хүсэ ехэтэй 10 гаран трактор, 8 комбайн болон бусад олон машина хүдэлдэг. Колхоздомнай механизаторнуудтай хамта ажалай хүсэтэй 434 хүн бии. Мүнөө тэдэнэр комплексно 3 бригада боложо хубаараад, ажаллажа байна. Хоёр агроном, хоёр зоотехник, хоёр ветфельдшер ба нэгэ техник-барилгаша колхозоймнай гэшүүд болонхой.

Урдань хүдэлмэриин хүсөөр баян, эдлүүриин газараар элбэг байбашье, колхоз ниитынгээ ажахые удаанаар хүгжөөдэг, олзо доходоо багаар дээшэлүүлдэг байгаа. Сэхынь хэлэхэдэ, урдань ажахын энэ тэрэ һалбариие хүгжөөхэдэ хэр аша үрэ ехэтэйб, хайшан гэбэл олзо доходоо ехээр дээшэлүүлхэбибди гэжэ колхозой правлени болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тодорхойгоор мэдэдэггүй байгаа. Теэдшье урданай түсэблэлгын ба тоо бүридхэлэй гурим ажахынгаа экономикые гүнзэгыгөөр шудалха, ямар нэгэн хэмжээ-ябуулга түргэнөөр бэелүүлхэ арга олгодоггүй байһан юм.

Хүдөө ажахын урда табигдаһан харюусалгатай ба ехэ зорилгонууд хадаа түсэблэлгын, тоо бүридхэлэй ба мүнгэн зөөри һомололгын гуримые үндэһөөрнь һайжаруулхые, колхознигуудай харюусалгые, тэдээнэй материальна урмашуулгые дээшэлүүлхые шэнэ шэнэ арга бии болгохые эринэ. Энээнэй тулада манай колхоз бусад колхозуудай жэшээгээр комплексно бригадануудаа ажахын тоосоондо оруулжа, үйлэдбэриин-финансова тодорхой түсэб анха түрүүшынхеэ табиба. Түсэб табилгада колхознигууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэрэ түсэб соо бүхы хүдэлмэри, хуряагдаха ургасын, малһаа абтаха ашаг шэмын хэмжээн, хэды ажалта үдэрэй гаргашалагдаха байһаниинь, мүнгэн олзо доходой орошо ба гараша хуу хараалагдаа. Комплексно бригадануудтаа малаа иимэрхүү шэглэлтэйгээр хубаарилаабди.

Нэгэдэхи бригадада һубай гэхэ гү, али мяханай мал, хоёрдохи бригадада һаалиин мал, гурбадахи бригадада хонид даалгагдажа үгтөө. Иигэжэ бригадын малшадые нэгэ түрэлэй малда мэргэжүүлхэдэ малые харууһалга ба эдеэлүүлгэ һайжарха, тиимэһээ ашаг шэмэнь дээшэлхэ гэжэ һанагдаһан байна. Тиихэшье ёһотой.

Колхозой үйлэдбэриин-финансова түсэб соо бригадануудай һарын, кварталай ба жэлэй түсэб-даалгабаринууд харуулагданхай. Гадна, хүдөө ажахын культура бүхэниие ургуулгада гаргашалагдаха ажалта үдэрэй, үрэһэ хүрэнгын, үтэгжүүлгын болон бусад зөөри хогшолой хэмжээн—хуу түсэб соо хараалагдана. Мүн фермэнүүдтэ мал харууһалхын тулада ямар гаргаша хэгдэхэ байһаниинь тодорхойлогдоно.

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ҺАЙНААР ТҮСЭБЛЭХЭ ГЭЭШЭ ШУХАЛА УДХАШАНАРТАЙ

Иигэжэ түсэблэһэнэй ашаар бидэнэр һара, квартал бүхэндэ оруулжа байха олзо доходоо, гаргашалха гаргашаяа мэдээд байхадаа олзо доходоо зүбөөр хубаарилан, колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ һара бүри аванс үгэжэ байха аргатай болонобди. Мүн тэрэшэлэн һара бүриингөө даалгабариие бригадануудай ямараар дүүргэжэ байһаниие, ажалта үдэр болон мүнгэн зөөрэе ямараар гаргашалжа байһыень саг үргэлжэ шалгажа байхадаа колхозой правлени, бригада бүхэнэй хүдэлмэридэ түргэнөөр хамааралсажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхаха аргатай болоно.

1956 оной үйлэдбэриин-финансова түсэбэймнай ёһоор хамта 195759 ажалта үдэр, тэрэ тоодо таряанажалда 81968, малажалда 78682, барилгада 17658 ажалта үдэр, туһалбариин предприятинуудта 4345, алба-захиргаанай аппарадта 7173 ажалта үдэр, автотранспортда 1325 ажалта үдэр, бусад жэжэ бужа хүдэлмэридэ 4607 ажалта үдэр гаргашалагдаха байна. Энэ жэлдэ ороохо таряанай болон бусад культурануудай ургасые, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малай олон барилганuудые бодхоохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байһан дээрэһээ нёдондонойхидо орходоо 13366 ажалта үдэр үлүүгээр гаргашалагдаха юм. Иимэ ажалта үдэр гаргашалаад байхадаа бидэнэр ороохо таряанайнгаа ургасые, малайнгаа ашаг шэмые горьтойхоноор дээшэлүүлжэ, 1.682 мянган түхэритэй олзо доход абаха байнабди. Тиигэжэ колхознигуудайнгаа ажалта үдэр бүхэндэ 4 түхэриг мүнгэ хубаахабди. Энэ жэлэй январь һараһаа эхилжэ ажалта үдэртэ һара бүри аванс үгтэдэг болоо.

Гаргашалагдаха ажалта үдэрэй түсэбөөр комплексно бригадануудта ургаса хуряаха, малһаа ашаг шэмэ абаха, мүнгэн олзо оруулха тодорхой даалгабаринууд үгтэнэ.

Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ ниитынгээ малда эдюулхэ 23335 центнер үбһэ, 23705 центнер солоомо, 7500 центнер зелёнко, 45100 центнер силос, 4000 шахуу центнер концентрат хэрэгтэй болохо юм. Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хамта 17450 ажалта үдэр гаргашалагдаха байна. Центнер үбһэ абахын тула 0,32 ажалта үдэр, центнер солоомодо —0,11, центнер зелёнкодо —0,56, центнер силостэ —0,33, центнер концентрированнэ тэжээлдэ — 1,46 ажалта үдэр гаргашалагдахаар хараалагдана. Энэ үшөөл ехэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй.

Урда жэлнүүдтэ манай колхоз элдэб хүдэлмэридэ ажалта үдэр, мүнгэн зөөри гамгүйгөөр гаргашалдаг байгаа. 1954 ондо ниитынгээ малажалһаа олзо доход ехээр оруулхын орондо аяар 300 мянган түхэригэй гарзада ороһон байнабди. Тэрэ жэл абаһан үндэгэн бүхэмнай 2 түхэриг

ЭХЭ ОРОНДОО ЭРХИМ ШАНАРТАЙ НООҺО ЕХЭЭР ТУШААЯ!

☆

онин бүриһөө 3—3,5 килограмм нооһон абтана

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Кях- н аймаг соогоо түрүүлэн хони- нгоо нооһо хайшалжа эхилээ. колхоздо Кяхтын МТС-эй элект- айшалалгын хоёр агрегат хүдэл- Усть-Киран тосхондо байрладаг иной фермэ дээрэ нүхэр Бадеевэй лбэрилдэг агрегадайхид 500 га- хони хайшалаад, шэрүүн нооһо- хонин бүриһөө дунда зэргээр 1,9 грамм нооһо абаба. Мүн энэ аг- айхид Цайдам гэжэ газарта ад хони хайшалаа.

МТС-эй нүхэр Урусовай аг- Киранска хонинои фермэ дээ- дэлхэ зуураа хонин бүриһөө 5 килограмм нооһо хайшална.

эшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ, сное знамя» колхозуудта хони- ооһо хайшалалга эхилэнхэй. трохайшалалгын агрегадуудта элтэй механизаторнууд табиг- н байна.

йн шанартай нооһо абахын тү- айшалалгын урда тээ фермэ- э хонид илгагдаһан ба даһан байгаа. Энээнэй ашаар ооһоо шанар һайнтай нооһон абтана. Жэшээлхэдэ, Калинин- нэрэмжэтэ колхоздо хонин бү- 2,5—3 килограмм хүрэтэр хайшалагдажа байна.

гаһан нооһон тэрэ дарыдаа бэ- лэй пунктнуудта тушаагдана. ушынгээ нооһо тушаажа, Хру- й нэрэмжэтэ колхоз нэгэдэки ой квитанци абаа. Тэрэнэй ээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ажа эхилээ. **С. Климов.**

Бэлэдхэл муутайгаар эхилбэ

ргойн совхозой хонишод хони- гоо нооһые һайнаар ургуулхын а үбэл, хабартаа шангаар тэм- юм. Тэдэ хонидой нооһые шье һайнаар ургуулха бэшэ, хөөрэһэн дарыдань гээлтэдэ ангүйгөөр хайшалжа абаха хэ- й.

үлэй үдэрнүүдтэ совхозой за- отаранuудта хонидой нооһон алагдажа захалба. Гэбэшье, түүн үдэрнүүдэй хүдэлмэри дээ- харахада энэ шухала хүдэл- дэ эртээнһээ һайнаар бэлдэгдээ- Нүхэр Арьяевай даажа байдаг эхи фермэдэ электрохайшалал- агрегат асарагдаад, 12 хайша гэгдэхэ байһан аад, оройдоол нь хүдэлгэгдэнэ. Юундэб гэхэ- лектрохайшануудта хүдэлхэ хү- олдоогүй. Энээнэй гэмээр үдэр агрегат 30 хониной нооһо хай- а байһан аад, 20-ёод лэ хони- ие хайшална. Тэрэ саанаа хо- нооһон шанар муутайгаар, ду- дуугаар хайшалагдана. Муу- хурсадагдаһан хайшануудынь а үгэнгүй хонидой нооһон дээ- хиргагдана. Жэшээлхэдэ, на- р нооһотой 27 хони хайшалха- ойдоол 50 килограмм нооһон ан байна. **Д. Цыремпилов.**

Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз хонидойнгоо нооһо хайшалжа эхилбэ. Түрүүшын үдэртэ мянгаад түлгэнүүдэй нооһон хайшалагдажа, тус бүриһөөнь дунда зэргээр хоёр килограмм нооһон абтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрохайшалалгын агрегадаар түлгэнүүдэй нооһон хайшалагдажа байна.

А. Мантаевай фото.

Бургаастайн хонишодто

Аймагай центр Ново-Селенгинскһээ хойшо 5—6 километрын газарта Бургаастай нютаг оршодог. Эндэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи комплексно бригада байрладаг юм. Тэрэнэй мэдэлдэ Зүй, Сагаан Жалга, Пасаадам, Сухэ гэхэ мэтын газарнуудтахи малай гүүртэ, отаранууд ородог. Мүн нилээд ехэ тариалангай газартай.

Эдэ нютагууд эртэ урда сагһаа хойшо адуу мал, илангаяа хони олоор үсхэбэрилдэг юм. Модогүй мондогор уула гүбөөнүүд, эрхим хагда ногоотой майла ташалангууд, хүйтэн тунгалаг уһатай булагууд хони адуулхада ехэл таатай даа. Сэлэнгэ мүрэнние зубшаад, хэды ехэ үргэн бэлшээри гээшэб!

Мүнөө үедэ хонишодой хүдэлмэридэ ехэл харюусалгатай үе ерэнхэй. Бүхэли жэл соо харууһалжа, одоол хонидһоо ашаг олзо абаха, гүрэндөө эрхим шанартай нооһо тушааха саг болонхой. Хэн хонинионой адуулжа байһан хонидһоо ехэ нооһон абтахань ааб, гэһэн асуудал хонишон бүхэнэй зосоо ороно.

Колхоз дотороо түрүү зэргэдэ ябаһан Һамажап хонишон һамгантаяа үглөө бүри хониноойнгоо хашаан соогуур ябажа, али хониной нооһон һайнаар хөөрэбэ гээшэ ааб гэжэ шалгажа үзөөд, олохонние илгажа, ондоо хорёо соо оруулна.

— Хониднай тамир барагтайгаар ондо орожо, нооһониинь хөөрэжэ байна. Арайл бороогүй дээрэһээ нооһон ехэ хуурай, зунгагтай болоогүй байшаба. Теэд бороо хүлеэжэ байха аргагүй, нооһыень хайшалха баатай болонобди, — гэжэ Һамажап Сосоров халзан толгойгоо эльбэсэгээн байжа, намдууханаар хөөрэнэ.

Уданшьегүй, хонидоо бэлшээридэ гаргажархёод, үлөөһэн хонидоо туужа, электроагрегадай тодхогдоһон газарта абаашана. Тэндэнь хүн зон олон. «Л-6» моторой абяан нэгэ жэгдэхэнээр түршэгэнэнэ.

Нюдэндөө шэл хэһэн набтаршагхан бэетэй нэгэ хүн ехэл үүртүүгээр иишэ тиишээ гэшхэлнэ. Хонишонтойшье ошоод хөөрэлдэнэ, моторойнгоо хажууда ерэнэ, хони хайшалагшадта ошожо, энэ тэрэ заабари үгэнэ, электрохайшын хутагые хурсадхажа байһан хүнэйшье дэргэдэ ерэнэ. Энэмнай агрегадай начальник Дондок Чойбсонов гээшэ. Олон жэлдэ механизатораар хүдэлһэн, дүршэл ехэтэйшэг хүн хэбэртэй.

— Мүнөө жэл хониной нооһон ехэл оройтожо хөөрэбэ. Арайхан гэжэ табан зуу гаран хони хайшалаад байнабди. Энэ бригадада үшөө 4500 хониной нооһон хайшалагдаха юм. Үдэр бүри хайша бариглшаднай дүршэлтэй болохо, даалгабаряа дүүргэдэг хүнүүд бии болонхой, — гэжэ Дондок механизатор дээрэ дээрэһээнь, түргэхэнөөр хэлээдхинэ.

Нооһо хайшалдаг агрегадын тёсоор хушалтатай сарай доро тодхогдонхой. Тэндэнь 16 электрохайша хүдэлнэ. Хонидые хэбтүүлхэ набтаршагхан һуудалтай, үргэн столнууд табяатай.

Хайшалагдаһан нооһон эгээн түрүүлэн түмэр сеткэ дэлгэһэн стол дээрэ табигдажа, шорой шохойһоо сэбэрлэгдээд, ямар шанартай байһаниинь тодорхойлогдоно. Энэ хүдэлмэриие колхозой зоотехник Цындэ Цыретарова, зооветинститудай студент-практикант Михаил Мулонов гэгшэд дүүргэнэ.

Удаань нооһон шэгнэгдэжэ, дээрэһээ үлгөөтэй байһан томо гэгшын сагаан мэшээгүүд соо шанарайнгаа түхэлөөр хубаарилагдажа хэгдэнэ. Хэн хайшалагшын хяргаһан, ямар отарын али хонинһоо хэды нооһон гараа гэжэ нэгэ залуухан басаган дэбтэр дээрэ ехэл ханамжатайгаар бэшэнэ. Энэмнай зунайнгаа амаралтада ерэһэн, дунда һургуулиин һурагша Люба басаган байба.

Нооһо хайшалагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Цыретор Цыденова, Цыпилма Шарапова гэгшэд түрүү һуури эзэлнэ. Тэдэнние харахада ехэл дүршэлтэй болошонхой, хониной арһые отолхо, нооһыень жэгдэ бэшээр хайшалха ушар гаргалнагүй.

Гэбэшье, зарим нэгэн хүнүүд үшөөл хүдэлмэридөө дадаагүй, хониной арһые хүндэшхидэг байна. Тиимэ ушарта шэл соо хээтэй байһан керолинһаа түрхидэг юм. Мүн ута туруутай болоһон хонидой туруунь отолжо, заһадаг байна. Энээнние хайшан гэжэ дүүргэхэ тушаа комплексно бригадын ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ Даба Дансарунов заажа үгөөд, шалгажа байдаг.

Хажуугаарнь ахалагша хонишон Һамажап баһал һанаагаа зобонги, нооһо хайшалалгын шанарые хаража, шалбарһан арһанда эм түрхинэ, хонидой туруу отолно.

— Мүнөө дээрээ хайшалагдаһан хонидһоомни дунда зэргээр 2,9—3 килограмм нооһон абтаад байна. Теэд бороо ороод, нооһоной һайн зунгагтай болоод байгаа һаань, бүришье ехэ нооһон абтаха һэн, — гэжэ Һамажап хонишон сэдьхэлээ ехэл ханаагүй янзатайгаар хэлэбэ. Энэншье буруу бэшэ.

Гэхэтэй хамта, энэ агрегадайхид бүхы дээрээ үдэрэйнгөө даалгабариие үшөөл дүүргэнэгүй. Хүдэлмэреэ үглөөгүүр орой эхилнэ, үдэртөө сай ууха, эдеэлхэдээ нилээд ехэ сагаа гээнэ, үдэшэндөө ажалаа эртэ зогсооно.

Эдэ дутагдалнуудаа дары усадхажа, үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг болохо гээшэ тэдэнэрэй арюун уялга мүн.

Б. Гылыков, манай тусхай корреспондент.

Шэнэ технологёор

Автоконтрольно пунктынхид Улан-Удэ станциин 6-дахи вагонно участогай цехүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнгэрэгшэ таба һарын дүнгөөр түрүүлжэ, дамжуулгын улаан тугта хүртөө. Эбтэй эетэй энэ багахан коллектив июниин 4-дэ хахад жэлэйнгээ даалгабари дүүргэжэ, участок соогоо түрүү зэргэдэ гараа.

Пунктын коллектив энэ амжалтые амарханаар туйлаагүй юм. Шэнэ, түрүү технологи хэрэглэһэнэй, гол шухала, тэрэшэлэн хамһэбариин бүхы хүдэлмэриие механизацилһанай, түрүү дүй дүршэлые ажалда ехээр хэрэглэһэнэй ашаар лэ пунктынхид иимэ амжалта туйлаһан байна. Автоконтрольно пунктынхид вагонуудай автоматическа тормозын арматурые заһабарилха харюусалгатай даалгабари дүүргэдэг.

Автоматическа тормозууд түмэр замай транспортда угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тормозуудай бүрин бүтэн байһан сагтал поезднуудые графигай ёһоор түргэнөөр, аюулгүйгөөр жолоодоходо болодог. Автоматическа тормозой «зүрхэн» гэжэ нэрлэгдэдэг «воздухораспределитель» орёо нарин приборнуудай нэгэн юм. Эгээл иимэ орёо нарин приборые заһабарилха хүндэтэ уялга автоконтрольно пунктынхидта даалгагдадаг.

1954 ондо поездын ябасые ехээр хурдадхаха болоһонтой дашарамдуулан, «воздухораспределителиие» шанар һайнтайгаар заһабарилха эрилтэ табигдаа һэн. Автоконтрольно пунктынхид урдаа табигдаһан зорилгоёо тэрэ үедэ бэелүүлжэ шадангүй, һарынгаа даалгабариие оройдоол 70—80 процент дүүргэдэг байгаа. Приборнуудые заһагшадай иимэ муугаар ажалладаг дээрэһээ техническэ хиналтын пункт, вагонно депо бэрхэшээлтэй байдалда ороод байһан юм. Приборнуудые заһабарилдаг 8 слесарь тэрэ үеын технологиин ёһоор үдэртэ оройдоол 10—12 прибор заһадаг байгаа. Тиихэдэ дүй дүршэлтэй болоһон слесарьнүүд нүхэд Вишневич, Ивлев тэдэ приборнуудай хахадыень шахуу заһабарилагша һэн. Мэргэжэл багатай слесарьнүүд Суконкина, Кулаков, Филипповский гэгшэд халаанайнгаа даалгабари дүүргэнгүй, нэгэ приборые 2—3 үдэртэ заһадаг байгаа. Бэрхэшээлтэй байдалай тохёолдоод байһан тэрэ үедэ мастер Щульгин участогай хүтэлбэрилэгшэдтэ оло дахин хандажа, цехын хүдэлмэрилэгшэдэй тоое мэргэжэлтэдээр олошоруулхыень дурадхадаг байгаа. Участогай хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Шульгинай дурадхалые зүбшөөхэ аргагүй байһан юм. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдэй тоое олошоруулхада продукциин өөрынь үнэ сэн ехээр дээшэлхэ байгаа. Тиимэһээ приборые түргэнөөр, шанар һайнтайгаар заһабарилхын тула шэнэ технологи бии болгохо хэрэгтэй болоһон юм. Шэнэ технологи зохёохо тухай асуудал участогай техническэ таһагта зүбшэн хэлсэгдэжэ, заһабарилгын технологиие шэнэлэн хубилгаһанай ашаар ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, шэнэ арга боломжо элирүүлхэ тухай шиидхэбэри гаргагдаһан байна.

Зүблөөнэй шиидхэбэри хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ, прибор шэнэ, түрүү аргаар заһабарилагдадаг болоо һэн. Хэрбээ слесарь бүхэн шэнэ технологиин хэрэглэгдэхэһээ урид прибор заһабарилха бүхы хүдэлмэриие эхинһээнь һүүл хүрэтэр тус тустаа хэдэг байгаа һаа, мүнөө ажалаа ондоо гуримаар эрхилдэг болоо. Шэнэ технологиин ёһоор прибор заһабарилха ажал 6 хуби болон хубаардаг. Приборые задалжа аршаха, угааха, заһабарилха, суглуулха хүдэлмэриие ондо ондоо хүнүүд хэнэ. Хүдэлмэришэд энэ аргые заһабарилгын узловой метод гэжэ нэрлэһэн байна.

Шэнэ технологиие хэрэглэхын тула түбхын түрүүндэ цех соохи түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн заһабарилха хэрэгтэй байгаа. Түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн заһалгада цехын бүхы коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Шэнэ технологиие нэбтэрүүлхэ тушаа түрүүшын хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэхэдэ хоёр хүн сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда оруулагдаһан, заһабари богони болзор соо, үнэ багатайгаар хэгдэдэг болобо. Слесарьнүүд ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болобошье, туйлаһанаараа һанаагаа үшөөл амараагүй һэн. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр приборнуудаа шалгахын, элдэб орёо юумэ хэхын тулада цех соогуураа иишэ тиишээ ябажа, дэмы сагаа гээдэг байгаа. Эдэ дутагдалнуудые зайсуулхын тула слесарь бүхэндэ ажалай таатай зохид услови байгуулха, тэдэнэрэй ажалые бүрин механизацилха шухала байгаа. Энэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ цехын коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм. Богонихон болзор соо (гурбахан һарын үнгэрөөд байхада) коллективэй хүсөөр слесарь бүхэнэй станогууд болон түхеэрэлгэнүүд булта механизацилагдаһан, 50 гаран түхеэрэлгэнүүд болон механизмууд, хэбүүд, инструментнүүд түхеэрэгдэһэн байна.

Цехын коллективэй хэһэн ажалынь уданшьегүй аша үрээ харуулжа эхилһэн байна. Ажалайнь бүтээсэ 1955 оной нэгэдэхи кварталайхида орходоо энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда 30 процентээр дээшэлээ, заһабарилгын шанар эрид дээшэлээ. Зарим слесарьнүүд, тэрэ тоодо нүхэд Суконкина, Филипповский, Кулаков гэгшэд шэнэ технологиин хэрэглэгдэхэһээ урид нормоёо дүүргэдэггүй байгаа һаа, мүнөө даалгабаряа һара бүри 160—180 процент дүүргэдэг болоо. Шэнэ технологи үйлэдбэридэ хэрэглэхэ тушаа бага бэшэ ажал хэгдэбэшье, элирүүлэгдээгүй арга боломжонууд цехтэ үшөөл бии.

Улан-Удэ станциин 6-дахи вагонно участогай автоконтрольно пунктын коллектив партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхэ зууураа, заһабарилгые түргөөр, шанар һайнтайгаар хэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан юм. Мүнөө тэдэнэр дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

П. Бархатов. Улан-Удэ станциин вагонно участогай үйлэдбэриин-техническэ секторэй начальник.

унгэтэ, литр һүн 1 түхэриг 11 тэ болоо һэн.

эрэгшэ жэлэй ажахын дүн- дээрэһээшье харахада бригада- болон фермэнүүд, мүн колхо- правлени мүнгэ зөөрөө гамтай- нарииһаар тооложо һураадүй а. Зарим бригаданuудта ажал- эр хайра гамгүйгөөр гаргаша- на, механизмууд дүүрэн хү- ө хүдэлгэгдэнэгүй. Ажал ба- гаргашалжа, ороохо тарая ургуулха, малһаа ехэ ашаг абаха тушаа мүнөө жэл зарим мэри хэгдэжэ байна. Илангаяа нажал болон малажалай ажал й хүдэлмэринүүдые механиза- хэрэгтэ анхарал ехээр табиг-

АСА БА МАЛҺАА АБТАҺАН ОДУКЦИИН ҮНЭ СЭНГЫЕ ГАРГАХА ТУХАЙ

лограмм ороохон, хартаабха овощь, мүн литр һүн, кило- мяхан, нооһон хэды сэнтэй об, тэрээндэ ямар гаргаша эб гэжэ тоолодог болохо гээ- лхозой ниитын ажахын хүг- дэ шухала удхашанартай. Мү- бидэнэр бүхы бригаданuудаа ын тоосоондо оруулаад, үйлэд- н-финансова шэнэ түсэб та- аа ороохото болон бусад куль- уудай ургаса, малһаа абтаһан кци хэды сэнтэй байхаб, тэ- хэды ажалта үдэр гаргаша- хаб гэжэ тооложо тодорхой- и. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэл- анай колхоз амидын шэг- эр 1955 центнер мяха н тулада мал таргалуулгада 24127 ажалта үдэр гаргашал- хараална. Тиин центнер мяха- лөө 29,3 ажалта үдэр гэхэ гү, 93 түхэриг гаргашалатдахань. колхоздо нэгэ ажалта үдэр эригөөр сэгнэгдэнэ. Мүн тэрэ- ороохо тарая, мяха, һү, ноо- олон бусад продуктнуудай ь үнэ сэнгые гүрэндэ абтадаг р тухайлжа гаргахада болохо байна. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ уялгата ёһоор тушаахада, мүн худалдахада энэ гү, али тэрэ продукциин ямар сэнгээр абтадагынь мэдээжэ байна бшуу. Иигэжэ ургуулһан тариянайнгаа, малайнгаа ашаг шэмын үнэ сэнтые мэдээд байхадаа хэмһээ ехэ ажал, мүнгэ зөөри гаргангүйгөөр ороохото болон бусад культурануудай баян ургаса хуряахын, малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө оролдохо байнабди.

Гэбэшье, хүдөө ажахын продуктнуудай тогтомол үнэ сэн гаргахын аргагүй байдаг. Юуб гэхэдэ, зарим жэлнүүдтэ сагай уларил ондо ондоо байдаг, мүн техникын саг үргэлжэ хүгжэжэ байгаа сагта элдэб хүдэлмэринүүдтэ хододоо хубилалта боложо байдаг байна бшуу. Тиимэһээ ургуулһан тариянай, малһаа абтаһан продукциин түлөө ажалта үдэр, ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гуримые жэл бүри шэнэдхэжэ, һайжаруулжа байха хэрэгтэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ороохо тариянай болон бусад культурануудай ургасын, малһаа абтаһан продукциин өөрынь үные химдаруулха талаар хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар манай колхоздо зарим юумэнүүдээр һайн үрэ дүн туйлагдаа. Хэрбээ 1955 онойхитой сасуулхада, үнгэрэгшэ жэлдэ ороохото болон бусад культурануудай центнер ургаса ургуулжа хуряахын, малһаа центнер продукци абахын тулада иимэ ажалта үдэр гаргашалагдаа, продукциин өөрынь үнэ иимэ байгаа:

Хүдөө ажахын продуктнуудай нэрэ	1955 он: гаргашалагдаһан ажалта үдэр	1955 он: мүнгэндэ оруулхада (түхэригөөр)	1956 он: гаргашалагдаһан ажалта үдэр	1956 он: мүнгэндэ оруулхада (түхэригөөр)
Ороохон	3,45	34,50	1,5	15,00
Хартаабха	8,2	82,00	0,8	8,00
Овощь	10,5	105,00	4,3	13,00
Солоомо	0,28	2,80	0,1	1,00
Үбһэн	0,35	3,50	0,3	3,00
Зелёнко	0,74	7,40	0,6	6,00
Корнеплодууд	1,40	14,00	0,3	3,00
Силос	0,40	4,00	0,3	3,00
Һүн	11,30	113,00	12,03	120,30
Мяхан	47,40	478,00	23,10	231,00
Нооһон	302,3	2499,41	148,4	1484,00
Үндэгэн	0,24	2,40	0,10	1,00
Мёд	123,0	1230,00	40,1	401,00

Энэ жэшээ дээрэһээ харахада гансахан жэл соо хүдөө ажахын культурануудай ургаса хуряалгада, малһаа продукци абалгада (һүнһөө бэшэ) ажалта үдэр гаргашалга хоёр дахин шахуугаар хороогдоһон байна. Тиихэдэ гахайнгаа фермын хүдэлмэриие һайжаруулжа, ажахынгаа энэ һалбариһаа олзо ехээр абадаг болообди. Хэрбээ 1954 ондо центнер гахайн мяха абахын тула 167,5 ажалта үдэр гэхэ гү, али 1675 түхэриг гаргашалагдаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ гахайн центнер мяханда оройдоол 25,8 ажалта үдэр гэхэ гү, али 258 түхэриг гаргашалагдаа.

Бидэнэр саашадаашье ороохо тариянай ургасые, малһаа абтаһан продукциин өөрынь үные химдаруулхын тулада саг үргэлжэ оролдожо байхабди. Мүнөө манай колхозой үйлэдбэриин-финансова түсэб зохёохо комисси һү, мяха, нооһо болон бусад продуктнуудые абахын тулада хэды шэнээн ажал гаргашалагдахаб, ямар гаргаша хэтдэхэб гэжэ һайнаар шэнжэлжэ, тодоруулжа байнхай. Ажал хүдэлмэреэ тааруу һайнаар эмхидхээд, механизмуудые һайнаар хэрэглээд, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоор нэбтэрүүлээд байхадаал ажал багаар гаргашалжа, ороохото болон бусад культурануудай химда үнэтэй баян ургаса хуряадаг болохо, малһаа ашаг шэмэ ехээр абаха байнабди.

Ургуулһан, хуряаһан тариянай, һаагдаһан һүнэй, хайшалагдаһан нооһоной, малай ямараар таргалһанай зэргээр хэһэн ажалаа сэгнэдэг болохын тулада саашадаа тоо бүридхэлые улам һайжаруулха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, бригадын гэшүүд, малшад ургуулһан тариянайнгаа, малһаа ашаг шэмэ ямараар абаһанайнгаа зэргээр лэ ажалта үдэр болон ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха байна бшуу.

Манай колхоздо мүн түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхэ шэнэ гурим зохёогдонхой. Хэрбээ бригадаараа ургаса хуряаха түсэбөө бүхыдэнь 100-һаа 110 процент хүрэтэр дүүргээд байбалынь, бригадын гэшүүдтэ түсэбһөө гадуур хуряагдаһан ургасын 25 процентын сэнгые ажалай нэмэлтэ түлбэридэ үгтэхэ юм. Мүн тэрэшэлэн малажал дээрэшье нимэ гурим тогтоогдонхой. Тиихэдэ хэрбээ түсэбөө бүхыдэнь 121 процентһээ дээшэ дүүргээд байгаа һаань, түсэбһөө гадуур абтаһан ургасын гү, али малай ашаг шэмын 50 процентын сэн бригадын гэшүүдтэ, фермын малшадта түлэгдэхэ байна. Зүгөөр, ажалта үдэрэй уялгата минимум олоогүй колхозникуудта мүнгөөршье, мүн ондоо юумээршье ажалай нэмэлтэ түлбэри үгтэхэгүй. Харин ажалта үдэрые түсэбһөө үлүүгээр гаргашалаа һаа, бүхы бригадаараа харюусаха ёһотой. Үлүүгээр гаргашалагдаһан ажалта үдэртэнь колхозой правлени мүнгэ болон бусад юумэнүүдые хубаалганшьегүй байжа болохо.

Шэнээр табигдаһан түсэбэй ёһоор ажалта үдэр үгэлгэтэйгөөр колхозникуудта жэлдээ хахад һарын амаралта үгтэхэ болоо.

АЖАХЫН ТООСООГООР ХҮДЭЛХЭДЭ ЮУГЭЭРЭЭ ҺАЙН БЭ?

Бригадые ажахын тоосоондо оруулхада гэхэ гү, али хэһэн ажалайнь, ургуулһан ургасынь зэргээр ажалта үдэртэнь ороохо тарая болон бусад продуктнуудые, мүнгэ үгэжэ байхада тэдэнэр баян ургасын түлөө үнэхөөрөө тэмсэхэ байна.

Иигэжэ ажаллахада ямар бригадын ямараар хүдэлмэрилһэниинь элиржэ, хүнүүд оролдожо хэһэн ажалайнгаа зэргээр мүнгэ болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаха болоно.

Иигэжэ ажаллахада ажалта үдэрөө, малайнгаа тэжээлые, барилгын болон бусад материалнуудые гамтайгаар гаргашалхын түлөө колхозник бүхэн оролдохо болоно.

Мүн тэрэшэлэн колхозой зөөриие үрилтэдэ оруулдаг, хулгайлдаг хүнүүдтэй бүхы колхозникууд шангаар тэмсэхэ болоно.

Иигэжэ ажаллахадаа колхозойнгоо баялигые улам арьбадхахын түлөө бүхы колхозникууд шэнэ шэнэ аргануудые бэдэрхэ, хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ ёһотой болоно.

Мүн тэрэшэлэн ажалаа нимээр эмхидхээд байхадаа бригаданууд механизаторнуудай хүдэлмэридэ шанга эрилтэ хэхэ ёһотой. Теэдшье бригадын поли дээрэ баян ургаса ургуулхын түлөө механизаторнууд оролдохо зэргэтэй болоно. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр мүн лэ хуряаһан ургасынгаа зэргээр ажалта үдэртөө ороохо тарая болон бусад продуктнуудые абаха байна бшуу.

Комплексно бригадануудые эмхидхээд, тэдэнэй ажахын тоосоондо оруулхадаа 3 фермэ даагшадые, 3 ахалагша һаалишадые, 2 учетчигүүдые сүлөөлжэ, ондоо хүдэлмэридэ табиха аргатай болообди. Тиихэдэ мүн ондоо хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэнхэй колхозой түрүүлэгшын орлогшо байлгагдахаяа болёо. Тэрэнэй уялга бригадирнуудай нэгэндэ, мүн агрономдо даалгагданхай. Тиигэжэ жэлдэ гансахан албазахиргаанай аппарадта гаргашалагдадаг ажалта үдэр 3727-гоор хороо.

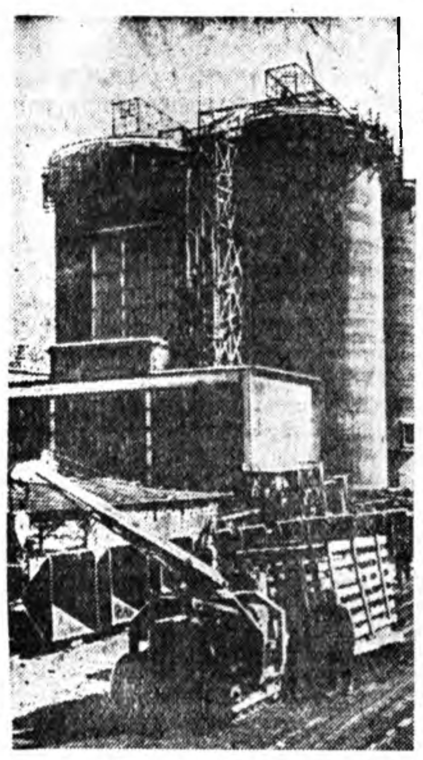
Манай колхозой шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй үйлэдбэриин-финансова түсэб юрэнхыдөө нимэ.

Энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранuудайнгаа хүдэлмэри дээрэһээ харахада, шэнэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ, колхозникуудай зориһон зорилгодоо хүрэжэ байна. Малаймнай ашаг шэмэ дээшэлнэ, хабарай тарилга саг болзортоо үнгэргэгдөө, барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Саашадаа малһаа ашаг шэмэ ехээр абажа, баян ургаса хуряажа байхын тулада хүдэлмэридэмнай һаад тойбо ушаруулдаг бүхы юумэнүүдые зайсуулжа, ажалаа сомороор ба һайнаар эмхидхэжэ байхабди.

И. ИВАНОВ, Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

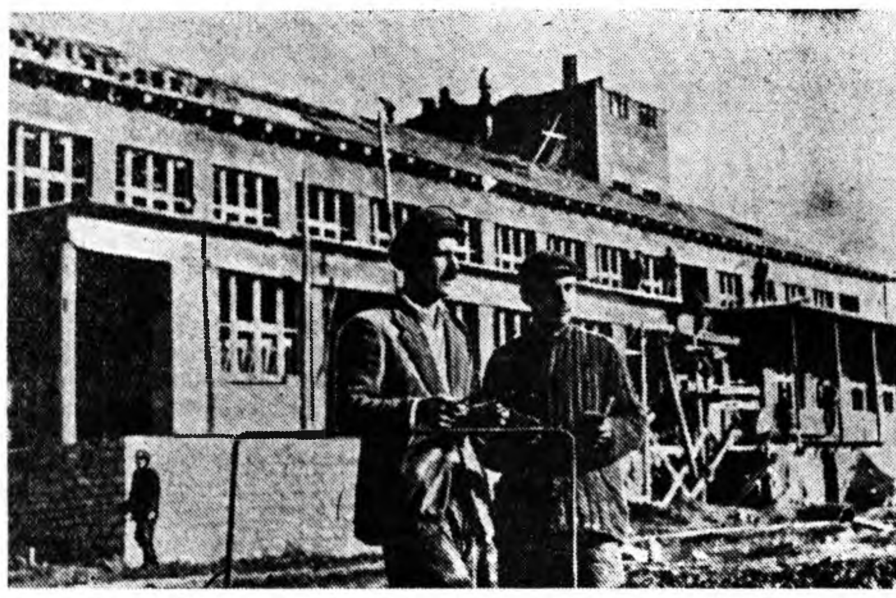
Арадай демократиин оронуудта

Польско Арадай Республика. Мүнөө жэлдэ Жиранида цементнэ шэнэ завод баригдажа дүүрэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цементнэ завод баригдажа байна.

Польско центральна фотоагентство.

Албанска Арадай Республика дотор эдеэ хоолой промышленность хүгжөөгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Эльбасанда** үрэ жэмэсэй — овощной консервын заводой барилга харуулагдана.

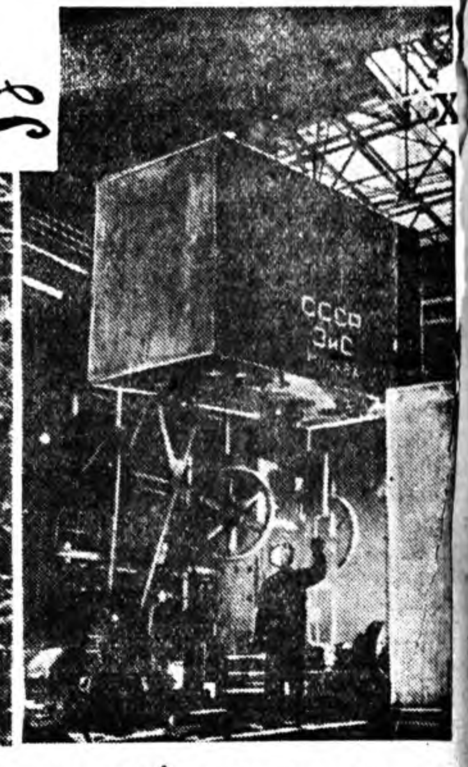
Албанска агентствын фото.

Румынска Арадай Республика. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бэйкой шадар байдаг теплицэ дотор тарилга уһалагдажа байна.

Румынска телеграфна агентствын фото.

Хитадай Арадай Республика. Энэ жалда КНР-тэ 500 гаран промышленна предприятинууд баригдажа **эхилхэ гү,** али баригдажа үргэлжэлхэ **байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 725 тонныи **пресс.**

Чи Гуань-шаниин фото.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Австри ошобо

Австрийска Республикын Национальна Соведэй ба Федеральна Соведэй уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Вена ошохоор июниин 16-да Москваһаа мордобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. П. Тарасов делегацие толгойлно. Делегациин составта депутадууд Н. У. Базанова, Г. П. Бутенко, Ф. А. Визгалов, Г. И. Воробьев, Г. И. Воронов, М. А. Искендеров, Т. Я. Киселев, М. С. Комаров, В. П. Лацис, Н. И. Пузанчиков, М. Ф. Рыльский, П. Сеитов, В. П. Соловьев-Седой гэгшэд оролсоно.

Внуковска аэродром дээрэһээ делегацие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо К. М. Озолинь, Российска Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. Н. Зимин, СССР-эй Верховно Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадууд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд үдэшэбэ.

Австриһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Бишофф мүн тэрэшэлэн делегацие үдэшэлсөө.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин конференци дүүрэбэ

ПРАГА, июниин 15. (ТАСС). Чехословакиин Коммунистическэ партиин конференциин түгэсхэлэй заседани мүнөөдэр болобо.

Конференцидэ хабаадагшад элидхэлнүүд болон комиссинуудай мэдээсэлнүүдые шагнаһан байна. Мандатна комиссиин мэдээсэлые — Вацлав Пашек уншаба. 1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа КПЧ-гэй ЦК-гэй Директивэнүүдэй проектдэ оруулагдаха заһабари болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхэ комиссиин элидхэлые Яромир Доланский хэбэ. Чехословакиин Коммунистическэ партиин уставта зарим хубилалтануудые оруулха проект тухай эмхидхэлэй асуудалнуудые эрхилхэ комиссиин мэдээсэлые Бруно Келер хэбэ.

Комиссинуудай дурадхалнуудые конференци нэгэн һаналаар баталаа.

1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа КПЧ-гэй ЦК-гэй Директивэнүүд, мүн тэрэшэлэн мүнөөдэрэй заседани дээрэ баталагдаа.

А. Новотный конференци дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Конференциин делегадууд үгэ хэлэхэдээ орон дотороо социализм байгуулгаар манай партиин баримталдаг генеральна хараа шугамые бүрин һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ гээд тэрэ хэлэбэ. Конференцидэ бэлэдхэлгэ ба тэрээнэй хүдэлмэри бүхы ажалшадай дунда ехэ эдэбхи үүсхэбэ. Олон тоото телеграммануud, амаршалганууд болон ажалайнгаа уялгые дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүдые конференци олоор абаһан байна.

Чехословакиин компартиин ЦК-гэй заседани

ПРАГА, июниин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр, конференциин дүүрэһэнэй һүүлээр Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй заседани болобо. Центральна Комитет иигэжэ тогтоогоо:

1. Чехословакиин Коммунистическэ партиин конференциин иимэ тогтоолые баталха: а) 1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа КПЧ-гэй ЦК-гэй Директивэнүүдые, б) конференциин резолюцинуудые, в) КПЧ-гэй уставта оруулагдаха зарим хубилалтануудай проектые.

2. Вратислав Куртину гэгшые хүдөө ажахын министрын тушаалһаа гаргаад, тэрээниие Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретаряар томилхо.

3. ЦК-гэй Политбюрогой дурадхалаар зарим министерствонүүдые нэгэдүүлгые һайшааха.

Польшын хүдөө нютагай культурна шэнэ шэнжэ түхэл

ВАРШАВА, июниин 16. (ТАСС). Арадай-демократическа Польшын хүдөө тосхонуудай шэнжэ түхэлынь хубилаа. Тэндэ клубууд, библиотекэнүүд, һургуулинууд, кинотеатрнууд олоороо баригдаа. Арадай засагай илаһанай ашаар үргэн ниитэ таряашад ороной соёл культурын баялигай эзэдынь бололсоо.

Дайнай урда тээ хүдөөгэй хүн зоной нилээд олониинь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан юм. Хэдэн жэлэй урда тээ Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин соносхоһон бүтэдэниитын һуралсал тухай лозунг амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Барагтай богони болзор соо хүдөөгэй хүн зон бултадаа үзэг бэшэг мэдэхэ болоо. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада хүдөө нютагуудта арбан классай 10 мянга шахуу һургуулинууд, мүн нилээд олон дунда һургуулинууд ба хүдөө ажахын техникумүүд нээгдээ.

Арадай демократическа байгуулалтын үедэ библиотекын тоо хүдөөдэ ехээр олошороо. Дайнай урда тээ хүдөө нютагуудта библиотекэнүүд байгаагүй шахуу юм. Мүнөө үедэ олон миллион номтой 3500 гаран хүдөөгэй томо библиотекэнүүд хүдэлмэрилнэ. Хүдөө тосхонуудта мүнөө үедэ библиотекын 35 мянга шахуу пунктнууд хүдэлмэрилнэ.

Хүдөө тосхонуудые кинотой болгохо талаар ехэ амжалта туйлагдаа. Мүнөө тэндэ 2 мянга гаран кинотеатрнууд, 250 гаран нүүдэл кино хүдэлмэрилнэ.

Иранай шэнэ правительствын состав

ТЕГЕРАН, июниин 16. (ТАСС). Иранай премьер-министр Хосейн Ала Иранска шэнэ правительствые бүридүүлһэн тухайгаа мүнөөдэр шахта, удаань сенадта мэдээсэбэ. Правительствын состав иимэ байна:

Юстициин министр — Гольшаян; хүдөө ажахын — Насыры; портфельгүй министр — Телегани (урданай правительствын үедэ хүдөө ажахын министрын тушаал даажа байһан юм). Бусад тушаалнуудые түрүүндээ байһан хүнүүдынь эзэлээ.

„Бэлэдхэлэй класс хэрэгтэй гү?“ гэһэн статья зүбшэн хэлсэлгэ

Үхибүүдээ сэхэ нэгэдэхи класста оруулхада болохо

Бэлэдхэлэй классай гол зорилгонь хадаа бурят үхибүүдые хэлэндэ һайнаар һургаха гэһэн байгаа ёһотой. Энэ хадаа бурят зоной хэлэ бэшэгэй һаяхан хүгжэжэ байха үедэ, хорин табан жэлэй саана табигдаһан асуудал байгаа һаа, ехэхэн туһатай байжа болоо. Теэд советскэ гүрэнэй байгуулагдаһаар дүшэ шахуу жэл боложо, арад зоной ажабайдалай ба культурын һалбаран хүгжэһэн мүнөө үедэ манай хүүгэдэй эрдэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бурят һургуулинуудай дэргэдэхи бэлэдхэлэй класс һаад ушаруулна.

Хаража үзэе. Би хорин жэлдэ багшаар ажаллааб, бэлэдхэлэй классай анха тогтоһонһоонь хойшо энэ классые хүтэлөөб. Бэлэдхэлэй класста һурахаяа ерэһэн хүүгэд ехэнхидээ 100 хүрэтэр тоо мэдэхэ байдаг. 400—500 ород үгэнүүдые һайн мэдэхэ хүүгэд үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. Теэд бэлэдхэлэй классуудта программаараа тоо бодолгоор 20 соо нэмэлгэ, хороолго ба 500 хүрэтэрород үгэ мэдэхэ ёһотой ха юм. Тиимэһээ эдэ хүүгэд нэгэ жэл соо дэмы сагаа үнгэргэнэ. Саашадаа һураха ябадалдань ехэхэн хохидол ушарна. Минии һанахада, бэлэдхэлэй класс хүүгэдэй ухаан бодолые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ тон ехэ һаад ушаруулна.

Хүүгэдээ бэлэдхэлэй класста оруулангүй, город һургуулинуудта һургахамнай гэхэ зэргын эрилтэнүүд һүүлэй үедэ түрэлхидэй дунда үсөөн бэшэ үзэгдэдэг болоо. Иимэ 5—6 түрэлхид Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (Ацагад) бии. Бэлэдхэлэй классуудта зорюулагдаһан мүнгөөр үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэдэн олон хүүгэдэй талмай болоод, яслинуудые байгуулаа һаа ямар ехэ туһатай байгааб!

Энэ жэлдэ манай һургуулиин бэлэдхэлэй классай дундуур һуража байһан нэгэ басаган хоёр һара үлүүтэй эндэ һураад байтараа, гэртэхинэйнгээ ондоо тээшэ зөөһэнһөө боложо,ород һургуулиин нэгэдэхи класста ороо юм. Тиин 1-дэхи классаа 4—5 гэһэн сэгнэлтэтэйгээр дүүргээд, хоёрдохи класста орохо болоо. Тиигээд манайнгаа һургуулида дахин ерэхэдэнь, тэрэ басаганһаа һайнаар һуража ябаһан бэлэдхэлэй классай хүүгэд арай гэжэ нэгэдэхи класста орохо болоһон байба. Энэ хадаа бурят хүүгэдэй бэлэдхэлгүйгөөр нэгэдэхи класста һуража шадаха байһыень элитээр гэршэлнэ бэшэ гү?

«Формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын хүгжэн мандажа байһан үедэ, һургуулинуудта түрэлхи хэлэ заалгые улам һайжаруулха, гуримшуулха саг тулаа»—гэжэ Яруунын аймагай Үльдиргын дунда һургуулиин директор нүхэр Ц. Номтоев тон зүбөөр өөрынгөө статья соо эхилжэ бэшэһэн аад, һүүлээрнь бурят һургуулинуудта «бэлэдхэлэй класс хэрэгтэй»—гэжэ ямаршье баримтагүйгөөр гэнтэ бэшэжэрхинэ. Теэд юундэ хэрэгтэйб гэжэ этигэмээр тодорхой баримта харуулнагүй. Хэрэгтэй гэжэ хэлээд лэ юундэ тэрэнэй хэрэгтэй байһые баримталжа шадахагүй байшоо. Теэд саанаһаа үндэһэгүй юумые яагаад баримталха һэм даа! Бэлэдхэлэй класс тухай асуудал бүгэдэ зоной, түрэлхидэй хэрэг гээшэ. Ганса нэгэн хүнэй тус классые элдэб аргаар байлгахые хүсэхэ, үмөөрхэ хэрэг бэшэ.

Тиимэһээ, манай һанахада, бэлэдхэлэй класс хэрэггүй, энээниие заа бол ерэхэ жэлһээ болюулха саг болоо.

Гундэй Дашидоржин, Заиграйн аймагай Ацагадай һургуулиин багша.

Саг соогоо табигдаһан асуудал

«Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ хэблэгдэһэн «Бэлэдхэлэй класс хэрэгтэй гү?» гэһэн статья тон шухала асуудалаар бэшэгдээ. 1947 ондо бии болгогдоһон бэлэдхэлэй класс бурят үхибүүдыеород хэлэн дээрэ һайнаар хэлэжэ һургаха зорилготой байгаа.

Мүнөө болоходо, манай үхибүүд хаанашьеород үхибүүдээр хамта наадажа, үхибүүдэй ясли болон садта хамта ябана ха юм. Ямаршье хүдөөгэй тосхониие хаража үзэбэл, тэрэ хадаа танишагүйгөөр хубилаа. Энэ ушар үхибүүдтэ бүри бага балшар наһанһаань ехээр нүлөөлдэг.

Тиимэ болохолоороо, бурят үхибүүд олоншогород үгэнүүдые мэдэхэ болоод, бэлэдхэлэй класста ороно. Бэлэдхэлэй класста һурахадаа үхибүүд мэдэжэ ябаһан үгэнүүдээ дахин дабтаха баатай болодог. Гадна, нэгэдэхи класста ороходоо баһал гол түлэб мэдэхэ юумэеэ үзэнэ. Бэлэдхэлэй классай программые дидактическа талаһаань хаража үзэбэл, нэгэдэхи классай программаһаа ехэшье илгаагүй юм даа.

Манай Иволгын аймагта долоон бурят һургуули бии. Энэ һургуулинуудта (Иволгын дунда һургуулиһаа бэшэндэнь) бэлэдхэлэй классууд бии. 1953—1954, 1954—1955 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ бэлэдхэлэй классуудые дүүргэһэн үхибүүд мүнөө хоёрдохи ба нэгэдэхи класста һураба. Эдэ һурагшадайород хэлээр, тоо бодолгоор ба бэшэшье предмедүүдээр тон һайнаар ойлгожорхиһон юумэниинь үгыл байгша.

Бэлэдхэлэй классуудта заадаг багшанарта аргагүй хүшэр, хүндэ байдаг. Гильбириин ба Дээдэ-Иволгын эхин һургуулинуудта багшанар нэгэ халаанда гурбан класста (бэлэдхэлэй, нэгэдэхи ба гурбадахи) заана. Эдэ багшанарта ямаршье методическа туһаламжа, заабари огто үзүүлэгдэдэггүй. Юуб гэхэдэ, энэ асуудалые хэншье гүнзэгыгөөр шэнжээгүй, зүб мүрэй согсололнууд хэгдээгүй байшоо. 45 минутын турша соо нэгэ доро 3 класста шэнэ зүйл гараха, бэхижүүлхэ, гэрэй даабарие шалгаха тон хүшэр байна. Гадна, багшанар хэды олон һурагшадай тетрадьнуудые бүхы предмедүүдээр (ород хэлээр, тоо бодолгоор, бурят-монгол хэлээр, сэбэр бэшэлгээр, зуралгаар) шалгаха уялгатай. Мүн физкультурын, зуралгын, дуунай, гарай ажалай урогуудые эдэ гурбан класста хэдэг байна.

Манай аймагта түрэлхид үхибүүдээ бэлэдхэлэй класста оруулха дурагүй дээрэһээ нэгэдэхиород класста оруулдаг байна. Теэд зүб лэ тиигэнэ бэшэ гү? Юрэдөө, хэн үхибүүдээ нэгэ жэл үлүү һургаха хүсэлэнтэй байхаб даа.

Минии һанахада, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, түрэлхид энэ асуудалые түргэнөөр шиидхэхэ зэргэтэй.

Ш. Тубчинов, Иволгын аймагай педагогическа кабинедые даагша.

Хүршэ областьнуудта, Шинаай

ШЭНЭ ЗАВОД БАРИГДАЖА БАЙНА

Зургаадахи табанжэлэй түсэбөөр Иркутска областьдо айхабтар ехэ барилганууд хэгдэхээр хараалагдана. Тэрэ тоодо орон доторнай эгээн томо предприятинуудай нэгэн болохо алюминиевэ завод Иркутскда баригдажа байна.

КПСС-эй ЦК-гэй Уряалаар Сибирь ба Дальна Восток худар олон залуушуул ерэхэ дуратай байһанаа мэдүүлнэ. Һаяар Орловско областьһоо энэ заводой барилгада хүдэлмэрилхөөр мянган шахуу залуушуул ерэхэнь. «Иркутск-алюминийстрой» трестын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд залуу барилгашадые һайнаар угтахын түлөө бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Мүнөө тэндэ байрын 2 дабхар гэрнүүд, столово, бани, баригдажа дүүргэгдэхэ болоо. Мүн һургуулиин, клубай, магазинуудай барилганууд хэгдэжэ захалагдаа. Стадион баригдаха. Тиигэжэ хамта дээрээ 4,5 мянган квадратна метр байрын талмайтай гэрнүүд бодхоогдохо юм.

УҺАНАЙ ХҮСӨӨР ГАЗАР ДОРОҺОО ДАБҺАН АБТАХА

Эрдэмтэдэй бодолгоор Усольско-Булайскын дабһанай баялиг хэды мянгаад жэлдэ хүрэхэ гэжэ тоологдодог юм. Мүнөө Усольск-Сибирскдэ орон дотор эгээн томо дабһанай завод баригдажа байна. Энэ завод хэм жээнэйнгээшье, механизацинтгаашье талаар 250 жэлэй саана енисейскэ хасаг Юринскиин эндэ түхеэрһэн ажаүйлэдбэритэй сасуулашагүй ехэ. Мүнөө заводой барилтын гол хүдэлмэринь хэгдэжэ дүүргэгдээ.

Заводой зарим нэгэн хубитай түрүүлэн ашаглалгада оруулагдахада жэл бүхэндэ 100 мянган тонно эрхим шанартай дабһа гаргаха хүсэтэй байха. Тиин хоёрдохи ээлжээнэй барилгын дүүргэгдэхэдэ завод Зүүн Сибирь, Дальна Восток, манай ороной баруун ба хойто зүгэй хизаарнуудые дабһаар хангажа шадаха болохо.

Завод түрүү техникээр дүүрэн хангагдаха. Тиимэһээ дабһа гаргалгын ажалай бүтээсэ эндэ 2,5 дахин дээшэлүүлэгдэхээр. Мүн эм хэхэдэ ба химическэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ эрхим шанартай «Экстра» гэжэ дабһан үйлэдбэрилэгдэхээр хараалагдана.

1—1,5 километр гүнзэгыдэ газар доро хэбтэһэн дабһан яагаад абтаха юм? Уһаар баялиг Ангара мүрэн хэдэн газараар хаалтаар хаагдаха. Айхабтар түргэн, хүсэ ехэтэй урасхаалтай энэ мүрэнэй уһан газарай гүнзэгыдэ дабһанай хэбтэһэн гурьба руу насосоор түлхигдэн оруулагдаха. Тиигэжэ Ангара мүрэнэй уһан газар доро хэбтэһэн дабһа хайлуулжа, заводой байшанда сэхэ туужа асарха юм.

ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭЭ

«Иркутсклес» комбинат модо бэлэдхэлээр хахад жэлэйнгээ даалгабари уридшалан июниин 5-да дүүргэбэ. Тиин үнгэрһэн 5 һарын түсэбһөө гадуур 256 мянган кубометр модо тус комбинат гүрэндөө үгөө.

Социалистическэ мүрысөөндэ Иркутска леспромхозой коллектив (директорынь нүхэр Бондаренко) түрүү зэргэдэ ябана.

Мүнөө комбинадай участок бүхэн июнь һарынгаа даалгабари уридшалан дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэнэйнгээ хажуугаар модошод үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулна. Байрын гэрнүүд, культурна ажаһуудалай ба үйлэдбэриин байранууд, харгынууд, элдэб механизмууд һайнаар заһабарилагдажа байна.

ХҮҮГЭДЭЙ АМАРАЛТА

Энэ жэлдэ областиин территори дээрэ пионерскэ 74 лагерь нээгдэжэ, тэндэ 29 мянган хүүгэд амарха юм. Мүн 8—10 классуудай 750 һурагшад туристска аяншалгада хабаадалсаха.

Мегета, Шелехова гэжэ нютагуудта Ангарск городой оршондо шэнэ лагерьнууд нээгдэбэ. Эдэ лагерьнуудта геологоразведкын эмхи зургаануудай, «Алюминийстрой» комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй ба нефтянигуудай хүүгэд амарха.

Мүн Иркутск городой районуудта городской пионерскэ лагерьнууд, хүүгэдэй талмайнууд хүдэлмэрилжэ захалаа. Шалгалтын экзамен эрхим сэгнэлтэтэйгээр үгэһэн олохон һурагшад Москва, Ленинград, Кавказ ошохо аяншалгын путёвконуудые абаха.

«Восточно-Сибирская Правда».

БАЙГАЛАЙ ҮМЭНЭ ХҮН ЗОН НҮҮН ЕРЭНЭ

Манай ороной баруун областьнуудһаа хүн зон областиин колхозуудта нүүн ерэжэ үргэлжэлһөөр. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо Горьковско, Арзамаска областьнуудһаа 240 бүлэ ерэжэ, Александрово - Заводской, Нерчинскэ, Ононой. бусад районуудай колхозуудта гэшүүн болон оробо. Колхозууд нүүн ерэгшэдтэ эдеэ хоол урьһаар үгэнэ, тэдэнэй түбхинэн һууха хэрэгтэнь туһална. Мүнөө хаа хаанагүй нүүн ерэгшэдтэ зорюулагдан байрын гэрнүүд баригдажа байна. Жэшээлхэдэ, һүүлэй 4 һарын туршада область дотор 180 гэр шэнээр баригдаһан, 40 гэр заһабарилагдаһан байна.

Арзамаска ба Тамбовско областьнуудһаа нүүн ерэһэн 110 бүлэ областиин леспромхозуудта хүдэлмэрилжэ захалаа.

Холын областьнуудһаа Байгалай үмэнэ хүн зоной нүүн ерэжэл байха хадань, областиин леспромхозууд үшөө 660 гэр барижа, хүдөө эльгээхээр хараална.

ШЭНЭ «МОСКВИЧУУД»

Усть-Обор тосхон ошоһон дардам харгыгаар сагаан боро үнгэтэй «москвичууд» һубарилдан ябана. Эдэ шэнэ маркын машинануудые Петровско-Заводской районой «Красный пахарь» колхозой гэшүүд Дамдин Балдандоржиев, Султум Цыденжапов, Дамба Базаров гэгшэд худалдан абаа. Мүн Усть-Обор тосхоной 20 гаран ажаһуугшад өөһэдтөө мотоциклнуудые абаһан байха юм.

Шэнэ «Москвич» машинанууд хуушанай маркын машинануудта орходоо холо һайн, дотороо һайн түхеэрэлгэтэй, моторынь 1,5 дахин хүсэтэй юм.

ХИЛЫН СААНА АЯНШАЛГАДА ГАРАБА

Читын областиин түрүүшын туристска группа хилын саана, Румынска Арадай Республика аяншалгада гараба.

Аяншалгада гараһан 17 хүнэй тоодо Читын горно округой инженер Э. Афанасьева, паровозно депогой техник Ф. Воронина, киномеханик А. Марков, архитектор Г. Ларкин, слесарь И. Василин ба бусад оролсоно. Туристнууд Румыниин, Болгариин тосхонууд, городуудаар ябаха, Бухарест, София городуудай театр, музей, паркнуудые хараха юм. Мүн тэрэшэлэн эдэ оронуудай ажахытай танилсаха байна.

МАЛАНГА ГЭЖЭ ХҮНДЫДЭ БОЛОҺОН УШАР

Черемуховска лесничествын хүдэлмэрилэгшэд Маланга гэжэ хүндын нэгэ жалга соо ажаллажа байтараа нохойнуудайнгаа гангинажа байжа хусахыень дуулаба ха. Харан гэхэдэнь нохойнуудынь хоёр тугалтай хандагайе ээрээд, тугалнуудтань добтолжо байба. Нохойнуудһаа айһан тугалнуудынь эхэһээ һалаад, хүнүүд тээшэ гүйлдэжэ ерээд, тэдэндэ няалдан байба ха. Тиихэдэнь тэндэ байгшад тугалнуудые бариад, нохойнуудаа холодхожо, һүөөр эдеэлүүлһэн байна. Модошодой отогто тугалнуудайнгаа 2 час соо байха зууранъ хандагай 200 метрын зайда стогые тойрон ябажа байгаа.

Модошодой тугалнуудые эхэдэнь тууханъ тэдэнь бусаад лэ ерэжэ байба ха. Гансал хандагайнгаа өөрөө ерэжэ, тэдэниие долёоһон хойнонь тугалнуудынь эхэеэ дахажа ошоо.

«Забайкальский рабочий».

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-1[illegible] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00791. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. 33[illegible]